

Vlaams
Parlement

vergadering **C333**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 23 september 2015

INHOUD

INTERPELLATIE van Stefaan Sintobin aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de reactie van de Vlaamse Regering op de resultaten van de Europese Landbouwtop van maandag 7 en dinsdag 15 september 2015 – 71 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de Stichting voor Duurzame Visserijontwikkeling – 2725 (2014-2015)	13
VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de import van eieren uit Oekraïne – 2745 (2014-2015)	15
VRAAG OM UITLEG van Jelle Engelbosch aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het overkappen van kersenplantages – 2749 (2014-2015)	18
VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over mestuitvoer naar het Waalse Gewest en Noord-Frankrijk – 2798 (2014-2015)	20
VRAAG OM UITLEG van Sabine Vermeulen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het bepalen van visquota – 2806 (2014-2015)	23
VRAAG OM UITLEG van Sabine Vermeulen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de controle op en het handhavingsplan fokkerijreglementering voor honden – 2832 (2014-2015)	26
VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over schaalvergroting in land- en tuinbouw – 2837 (2014-2015)	28

INTERPELLATIE van Stefaan Sintobin aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de reactie van de Vlaamse Regering op de resultaten van de Europese Landbouwtop van maandag 7 en dinsdag 15 september 2015 – 71 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik houd mijn inleiding kort, omdat net zoals de vorige keer collega's zullen aansluiten, en we weten allemaal waarover het gaat. De vorige keer op 2 september 2015 ben ik geëindigd, minister, ik weet niet of u zich dat nog herinnert, als volgt: "Er zijn veel maatregelen, veel aankondigingen en veel beloftes. Ik hoop dat we over twee weken of over een maand niet opnieuw een extra commissie moeten organiseren."

Vandaag zijn we zo ver. Het is geen extra commissie, maar ik heb opnieuw een interpellatie. Helaas, zou ik zeggen. Ik vind het niet leuk dat het nodig is. De heer Vandaele denkt van wel, maar het is niet zo. Ik had het liever anders gezien, net zoals u en net zoals de meeste collega's die Landbouw van nabij volgen.

Ik overloop kort wat er de afgelopen weken is gebeurd. Op 2 september 2015 was er een commissievergadering, heel interessant. Minister, u hebt uitgebreid de voorstellen toegelicht die u samen met de federale minister Borsus zou doen aan de Europese Commissie en aan Europees commissaris Hogan in het bijzonder, ter voorbereiding van de Europese Landbouwraad op 7 september 2015.

Voorafgaand aan die Europese Landbouwraad kregen we signalen van de Europese commissaris dat het niets zou worden. Maar iedereen verkeerde nog in blijde verwachting, en dacht dat de druk bijgewoonde landbouwmanifestatie – ook door collega's – in Brussel net voor de Landbouwraad de Europese Commissie op andere gedachten zou brengen. Maar we waren eraan voor de moeite.

De Europese Commissie deed een voorstel, iedereen weet het, ter waarde van 500 miljoen euro. Maar het voorstel zat boordevol onduidelijkheden, was onnauwkeurig en volledig ontoereikend. Er werd geen enkele structurele oplossing aangereikt. Over de vraag om het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) grondig te evalueren en door te lichten, werd blijkbaar niet eens gesproken. De teleurstelling bij de landbouworganisaties was bijzonder groot. De Landbouwraad dreigde uit te draaien op een dikke flop en dat werd het ook. Zo klonk het unisono.

Ook u, minister, dat geef ik toe, liet samen met minister Borsus uw ongenoegen blijken over wat de Commissie had voorgesteld. Landbouworganisaties, politiek Vlaanderen, politiek België: tijd voor een herexamen vond iedereen. De Landbouwraad van 15 september 2015 werd opnieuw een grote buis. Er werden enkele verduidelijkingen aan het voorstel aangebracht, onder andere de verdeling van de 500 miljoen euro. Een aantal maatregelen werden bijgestuurd, maar verder weinig soeps.

Ook nu weer waren de reacties van de landbouworganisaties vernietigend. Ik geef enkele bemerkingen: "Een druppeltje op een hete plaat, een gemiste kans, een totaal gebrek aan visie op langere termijn, too little, too late, geen structurele oplossingen, wel losse flodders, het GLB wordt niet in vraag gesteld." Ga zo maar door.

Het is teleurstellend, minister, dat Europa er niet in slaagt om haar grenzen te verleggen. Blijkbaar slagen de Europese ambtenaren er niet in om de hoogdringendheid op onze landbouwbedrijven juist in te schatten. De situatie op onze

land- en tuinbouwbedrijven bewijst dat het huidige GLB-kader tekortschiet. In uw antwoord zult u ongetwijfeld opnieuw de Europese paraplu opentrekken, maar daar hebben de landbouwers geen boodschap aan.

Minister, wat is uw reactie op de resultaten? We hebben al enkele reacties gehoord. Waarom weigert de Commissie de ernst van de situatie in te zien? Legt u zich bij de huidige situatie neer? Bent u voorstander van een grondige doorlichting en evaluatie van het huidige GLB? Zult u dat alsnog op de Europese tafel leggen? Welke extra mogelijkheden zijn er nog op Vlaams niveau om deze crisis het hoofd te bieden?

Hoe moet het nu verder? Elke dag gaan jonge varkenshouders failliet. Van een echt warm Vlaams beleid is geen sprake. Hebt u eigenlijk een visie? We zijn op een punt gekomen dat we die vraag moeten stellen, of u een visie hebt als minister van Landbouw. U moet natuurlijk niet enkel minister van Landbouw zijn, maar ook minister voor Landbouw. Het is uw taak om bij Europa vast te houden aan de vraag om structureel in te grijpen.

Waar Europa faalt, moet Vlaanderen zijn nek uitsteken. U mag zich niet neerleggen bij de oprichting van een zoveelste praatbarak, wat de highlevelgroep wordt. U doet uitspraken als – en ik citeer: “Het voorgestelde pakket kon rekenen op een meerderheid van de lidstaten.” Ik citeer opnieuw: “We hadden meer geld verwacht, maar daarmee moeten we nu aan de slag.” Die uitspraken getuigen van weinig strijdvaardigheid en helpen onze land- en tuinbouwsector geen stap vooruit.

Minister, collega's, ik herhaal wat ik hier al jaren verkondig. De landbouwsector is geen economische sector zoals andere economische sectoren. Veilige, kwaliteitsvolle voeding is essentieel voor het voortbestaan van een maatschappij, van een samenleving. Wanneer dat in gevaar komt, zijn uitzonderlijke maatregelen nodig. Het is bijzonder erg, en dat komt er nog eens bij, dat de Europese Unie die verantwoordelijk is voor de Russische boycot en de crisis in de sector nog heeft versterkt, zelf weigert in te staan voor de gevolgen van die boycot.

Minister, ik zou graag een strijdvaardig antwoord krijgen. Zeg niet dat u niet anders kunt, dat het Europa is die beslist. Ik zeg dat ook altijd, want het zijn nog altijd de Europese lidstaten die Europa vormen natuurlijk, maar ik heb de indruk dat we niet meetellen op het Europese niveau, toch zeker in het Europese landbouwbeleid. We moeten proberen zoveel mogelijk te doen op het Vlaamse niveau. We moeten op de Europese tafel durven te kloppen.

Ik heb het al gehad over een warm beleid, maar misschien zijn we in een stadium gekomen dat we moeten denken aan een warme sanering. Daarover hoor ik de Vlaamse Regering weinig zeggen.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

De heer Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Vorige week zijn we allemaal samengekomen op de Europese top om van gedachten te wisselen. We keken er hoopvol naar uit, maar die heeft niet gebracht wat we hadden verwacht. De 500 miljoen euro waar de heer Sintobin het over heeft, geldt voor heel Europa. Voor België gaat het om 13 miljoen euro. Dat is geen gigantisch bedrag, het is wel het dubbele van de aalmoes van 7 miljoen euro die in de eerste Europese Landbouwraad werd aangekondigd. Dat zorgt er nog niet voor dat de sector het hoofd boven water kan houden.

De landbouworganisaties zijn niet onder de indruk. De heer Sintobin heeft het over een druppel op een hete plaat, maar ik hoorde ook het woord verrottingsstrategie noemen. Gisteravond waren we aanwezig op de nazomerontmoeting

van de Boerenbond. Die berekende het verlies op het Belgische niveau op jaarbasis op 400 miljoen euro voor de melkveehouderij, en 250 miljoen euro voor de zeughouderij.

Een belangrijk deel is te wijten aan de Europese boycot door Rusland, maar daarnaast kijken heel wat sceptici argwanend naar de highlevelgroep als een praatbarak. Waarschijnlijk zal dat heel wat tijd vergen. De implementatie van bepaalde zaken zal ons veel tijd doen verliezen.

Er werd ook gesproken over Europese steun voor opslag van bepaalde zaken, bijvoorbeeld melkpoeder, varkensvlees en spek. Maar dat heeft ons de eerste keer geen groot soelaas gebracht. Als dit er opnieuw doorkomt, mag de voorraad alleen maar vervroegd vrijkomen op de markt als er buiten de Europese Unie kan worden geëxporteerd, als we voldoende afzetmarkt buiten Europa hebben.

Het Algemeen Boerensyndicaat (ABS) sprak over een warme sanering. Wij zijn daar voorstander van en we hopen dat de Vlaamse en de federale overheid daar ook zo over denken. Een financiële vergoeding voor de beperking van de varkensstapel kan inderdaad op het Vlaamse niveau op de tafel worden gelegd.

Minister, hoe groot zal het aandeel zijn voor de Vlaamse landbouw van die 13 miljoen euro Europese steun voor de Belgische landbouw? Hoe zult u het aandeel verdelen onder de melkvee- en varkenshouders die het meest zijn getroffen? Welke concrete maatregelen zult u nemen om dat budget te verdelen? Hoe staat u tegenover de highlevelgroep?

Minister, toen de tractor Roza op het Martelarenplein kwam, kon iedereen bieden voor landbouwproducten. U stelde toen dat werken aan een minimumprijs voor producten uit de land- en tuinbouwsector ook een oplossing kan zijn. Ik hoor u dat graag zeggen. Denkt u daar nog aan? Is dat mogelijk? U deed die uitspraak voor de televisie, maar kan dat soelaas bieden voor de sector?

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Mevrouw Sofie Joosen (N-VA): De gebeurtenissen van de Europese Landbouwtopy werden hier al geschetst. Vlaanderen verwachtte een sterk signaal, maar dat kwam er niet. Op 15 september kwam er wel meer duidelijkheid over de 500 miljoen euro steunmaatregelen, 420 miljoen euro die rechtstreeks naar de lidstaten gaat, waarvan 30 miljoen euro naar de Belgische landbouwers. Belangrijk voor ons is dat dat geld flexibel kan worden ingezet, dat het niet alleen voor de zuivel-, maar ook voor de varkenssector kan worden ingezet. Op het Belgische niveau start het overleg over de verdeling van die som.

Andere Europese subsidies zullen sneller kunnen worden uitbetaald. Het mechanisme van privéopslag wordt uitgebreid. In het verleden is ook al bewezen dat dat niet zaligmakend is. Op zich is de financiële steun geen duurzame oplossing. Het lenigt noden op korte termijn, maar het zijn druppels op een hete plaat. Het is bijzonder jammer dat de vraag naar de echte structurele maatregelen op het Europese vlak wordt geparkeerd in de highlevelgroep.

Minister, hoe gaan we het intern overleg op het Belgische niveau aanpakken? Welke verwachtingen hebt u daar? Welke criteria gaat u uitspelen om de belangen van onze Vlaamse landbouw te verdedigen?

Hoe gaat u de mogelijkheid voor de snellere uitbetaling van de Europese subsidies concreet aanpakken? Lopen we niet het risico dat onze controleverplichting in het gedrang komt? Wie zal Vlaanderen vertegenwoordigen in de highlevelgroep? Welke structurele maatregelen wilt u daar bepleit zien? Welk tijds kader hebt u voor ogen als u spreekt over een snel resultaat?

Minister, in de commissievergadering van 2 september zei u dat u het level playing field zou aankaarten. U gaf terecht aan dat dat cruciaal is om tot goede afspraken te komen. Hebt u op dat vlak vooruitgang kunnen boeken?

De heer Jos De Meyer (CD&V): Minister, warme sanering heeft alleen zin als het gebeurt op Europees niveau. Op Vlaams niveau alleen heeft dit geen enkel effect. Bij de tweede beslissing is er een opening gemaakt waardoor de varkenssector extra steun zou krijgen. Het is belangrijk dat van die mogelijkheid optimaal gebruik wordt gemaakt.

Ik wil de vraag naar mechanismen voor inkomensstabilisatie op lange termijn onderlijnen. Dat is de meest fundamentele vraag en er moet echt werk van worden gemaakt. Kunnen er in de loop van de volgende maanden vanuit Vlaanderen en België voorstellen daartoe worden uitgewerkt? Kunnen we bondgenoten zoeken om dit hard te maken binnen Europa?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Ik wil vooral mijn waardering uitspreken voor de gedane inspanningen, maar ook mijn ontgoocheling omdat er geen structurele langetermijnoplossingen zijn gekomen. Ik pleit er bij de minister voor dat ze mee het voortouw zou nemen om in de Europese context niet alleen die schijnbaar tijdelijke problematiek van de varkenssector aan te pakken, maar een structurele oplossing uit te werken. Ik kijk daarbij in eerste instantie naar de exportgerichtheid van de Europese en Vlaamse landbouwsector die vooral aan bulkproductie doet zonder toegevoegde waarde. Er moet een Europese structurele oplossing komen voor de warme sanering, zoals de voorzitter al zei. Vlaanderen moet in eerste instantie inzetten op toegevoegde waarde, en daar moet Europa het kader voor scheppen zodat we onze steunmaatregelen in die richting kunnen inzetten. Minister, wilt u mee aan de kar trekken om de structurele ombuiging van het Europese landbouwbeleid mee vorm te geven?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dames en heren, ik zal niet herhalen wat er vooraf is gegaan aan de Landbouwwraad die in Luxemburg is doorgegaan. We hebben een eerste uitzonderlijke Landbouwwraad gehad die niet voldeed. De Commissie is opnieuw aan het werk gezet om met nieuwe voorstellen te komen. Op 15 september was de commissaris wel aanwezig. Op de eerste vergadering was hij er niet wegens gezondheidsredenen. Op 15 september hebben we ook veel meer duidelijkheid gekregen en zijn er bijstellingen gedaan aan het pakket dat voorlag.

Er is 500 miljoen euro ter beschikking gesteld. Dat is nieuw geld. Het is geen geld dat komt uit een of ander landbouwbeleid. Het is extra vrijgemaakt, specifiek voor de landbouwcrisis. Er is binnen die 500 miljoen euro een verschuiving gebeurd van wat naar de lidstaten gaat. Er is 420 miljoen euro uitgetrokken voor de nationale enveloppen van de lidstaten. België heeft recht op 13 miljoen euro. Om het bedrag te verdelen, heeft men gekeken naar wat is betaald voor het melkquotum, naar de schade ontstaan door droogte en naar de varkenscrisis. Op basis van die cijfers is er een verdeling gebeurd onder de lidstaten. België komt er relatief gezien nog goed uit in verhouding tot de andere lidstaten. Aanvankelijk was er maar voorzien in 300 miljoen euro en zouden we 7 miljoen euro krijgen. Het is 13 miljoen euro geworden, wat op zich beter is, maar we hadden op meer gerekend en we hadden ook meer gevraagd. We hadden een richtcijfer van 22 miljoen euro op tafel gelegd omdat dit het bedrag is dat in België is betaald naar aanleiding van de afgeschafte melkquota.

Er is ook ruimte gemaakt om het bedrag van 30 miljoen euro voor verschillende noodlijdende sectoren te gebruiken. Oorspronkelijk moest het bedrag voor de

melksector worden gebruikt, maar dit is opengetrokken. Het kan ook worden gebruikt voor de vleessector, vee- of varkenshouderij. Dat zijn de centen die op korte termijn richting lidstaten gaan.

Een tweede maatregel is een nieuw systeem voor private opslag voor mager melkpoeder, kaas en varkensvlees. Bij mager melkpoeder zal het steunbedrag hoger liggen en zal de opslagperiode tot twaalf maanden bedragen. Bij kaas zal er een contingent van in totaal 100.000 ton verdeeld worden over de lidstaten op basis van de productie. Bij varkens komt nu ook spek in aanmerking voor private opslag. Dat is een verlenging en verruiming van een bestaande maatregel die voor ons weinig oplossing heeft gebracht. Dit wordt opnieuw voorgesteld door de Europese Commissie.

Er kan ook sneller worden betaald. De uitbetaling van de directe betalingen wordt versoepeld. De voorwaarde dat alle controles ter plaatse moeten zijn uitgevoerd vooraleer er kan worden uitbetaald, vervalt. Uiteraard moet de controle op termijn wel gebeuren. Lidstaten kunnen tot 70 procent uitbetalen. Daarnaast kan tot 85 procent van bepaalde plattelandsmaatregelen voorgeschoten worden. Het bedrag wordt dus opgetrokken.

Er wordt 30 miljoen euro vrijgemaakt om zuivelproducten ter beschikking te stellen van de meest behoeftigen. Men kijkt dan vooral richting armen en vluchtelingen. Op lange termijn komt er een verhoging van het promotiebudget. Voor 2016 komt er 30 miljoen euro bovenop voor zuivel en varkensvlees.

Het Prijzenobservatorium voor de zuivel zal worden versterkt, zal accurater zijn en de informatie zal er sneller zijn. De Europese Commissie zal hoger inzetten op het openen van nieuwe markten, er zullen bilaterale contacten worden opgezet om de belemmeringen met derde landen op te heffen. Er komt een nieuwe highlevelgroep die zich zal buigen over het functioneren van de voedselketen en over initiatieven inzake mededinging. Het Melkpakket uit 2012 zal vervroegd worden geëvalueerd, in 2016 in plaats van in 2018. Zo kan vroeger worden overwogen om dit pakket te verlengen en verbeteren. Tot slot zal de Europese Commissie het schoolmelkprogramma verruimen.

Dat is wat op de tafel ligt. Wij hadden meer gevraagd en verwacht. We hadden snellere structurele maatregelen gevraagd, die zitten er niet in, behalve de highlevelgroep. Er is wel naar ons geluisterd voor de verruiming van de bedragen naar alle sectoren. We hadden er heel sterk op aangedrongen dat de varkens- en vleesveesector daar zou kunnen van genieten. Dat is nu toegestaan door de EU. Dit is goed, maar het had meer mogen zijn.

Dit alles valt onder de bevoegdheid van de EU. Er is een strikte delegatie. Er is een debat gevoerd. De meerderheid van de lidstaten vond dat deze maatregelen volstonden.

We hebben op de raad nog afgedwongen dat de highlevelgroep geen praatbarak mag worden. We hebben afgesproken dat er op de eerstkomende landbouwraden al een verslag komt van de debatten in de highlevelgroep. Er zal telkens een evaluatie worden gemaakt van de kortetermijnmaatregelen. Men zal de centen bekijken, de private opslag, het resultaat, de evolutie en bijkomende maatregelen.

De enveloppe van 13 miljoen euro is een bedrag voor heel België. We moeten dat verdelen. We zijn deze week gestart met overleg. We hebben de landbouworganisaties bij ons geroepen. We hebben gevraagd naar hun voorstellen. Morgen vinden de eerste gesprekken plaats met mijn Waalse collega om dat bedrag te verdelen. We wachten op concrete suggesties uit de sectoren.

Zodra deze middelen verdeeld zijn, zal ik de maatregelen verder specificeren en toewijzen aan de verschillende sectoren. Het is in ieder geval mijn bedoeling om die sectoren waar de nood het hoogst is, te ondersteunen. Ik ben al in overleg. Het is goed dat er een draagvlak is en dat we goed kunnen afstemmen met de landbouworganisaties.

Wat betreft de mogelijkheid die de Europese Commissie biedt om voorschotten op de directe betalingen uit te keren, zijn wij voorbereid. We stellen alles in het werk om tegen eind oktober een voorschot van 70 procent op de basisbetaling uit te betalen en tegen eind november een voorschot van 70 procent op de premie voor de intensieve zoogkoeienhouderij. Tegen het jaareinde volgen dan een aanvullende betaling tot 90 procent van de basisbetaling, een aanvullende betaling tot 90 procent van gekoppelde zoogkoeienpremie, een uitkering tot 90 procent van de jongelandbouwersbetaling en van de rechten uit de reserve. De rest wordt in de loop van volgend jaar betaald.

Het is nog niet duidelijk wie en wat in de highlevelgroep zal zitten. We verwachten snel voorstellen van de Europese Commissie. Zij moeten structurele oplossingen zoeken: dat kan gaan over de bijsturing van het mededingingsrecht, over het bijsturen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Dat is de bedoeling. We gaan ook de keten binnen Europa bekijken. We nemen al deze elementen mee. Het wordt nauwgezet opgevolgd. In de komende raden van oktober, november en december wordt daarop teruggekomen. Dat is de stand van zaken.

Vorige keer hebben we het gehad over de Vlaamse kortetermijnmaatregelen. We hebben facturen verplaatst, de 3 miljoen euro voor de Rendacfactuur is intussen in orde. Het bedrag is goedgekeurd, Begroting heeft zijn zegen gegeven. Dat is helemaal rond. Dat wordt via kredietnota aan de landbouwers bezorgd. Hetzelfde geldt voor de MCC-factuur (Melkcontrolecentrum). We gaan snel verder met alle aangekondigde maatregelen.

We moeten natuurlijk ook in Vlaanderen structurele maatregelen nemen. Daarom hadden we aan de Europese Commissie gevraagd om de middelen die ze aan de lidstaten ter beschikking stelt, te kunnen inzetten voor structurele oplossingen. We zullen zien wat we met die 13 miljoen euro kunnen doen.

Daarnaast zetten we in op de verdere ondersteuning van de producentenorganisaties. Ik heb het al gezegd, ik geloof daarin. Dat werkt in andere sectoren, men staat sterker in de markt. We doen dat via bedrijfsadvisering, met KRATOS. Dat is nieuw. We laten bedrijven op maat kennis maken met de markt en met de economische uitbating van een landbouwbedrijf. Het wordt vaak vergeten dat we daarop inzetten. Het is nodig. We hebben dat gisteren nog gehoord. De Boerenbond deed op de nazomerontmoeting een oproep voor begeleiding op maat van de bedrijven en voldoende ondersteuning voor de ondernemers. Dat is cruciaal.

Een andere structurele maatregel is nieuwe markten zoeken. Voor zuivel werd een promotieprogramma van 960.000 euro uitgewerkt, gericht op de Aziatische markten, en voor de promotie van varkensvlees in Azië en Australië wordt 835.000 euro uitgetrokken.

Dat is het overzicht zoals het vandaag op tafel ligt. Ik weet dat er in bepaalde groepen vragen worden gesteld rond een warme sanering. Ik volg op dat vlak wat de heer De Meyer daarnet opmerkte, namelijk dat we dat goed moeten bekijken in een Europese context. Als wij bijvoorbeeld zouden beslissen om de veestapel te verminderen, weten we dat dat binnen de kortste keren wordt overgenomen door andere Europese landen, die gigantisch uitbreiden en dan gewoon alle ruimte direct opvullen. Dat zal geen enkele oplossing bieden voor het prijzenbeleid of betere prijzen voor onze boeren.

Ik sluit niet uit dat we maatregelen nemen voor bedrijven die moeten stoppen of die het moeilijk hebben. We wachten daar op de afspraken die we binnen België kunnen maken en welke voorstellen vanuit de landbouwsectoren komen. Ik gooi dat niet zomaar van tafel, maar we moeten voorzichtig zijn met te zeggen dat dat dé grote oplossing zou zijn voor alle problemen. Ik begrijp wel absoluut de vraag om steun vanuit Vlaanderen vanwege bedrijven die moeten stoppen. We zullen dat verder bekijken in het overleg dat we in de komende dagen zullen hebben.

De minimumprijs komt niet zomaar uit de lucht vallen, collega Vanderjeugd. Dat is besproken op het ketenoverleg. De minister bevoegd voor de economie heeft er daar op gewezen dat het in heel wat sectoren verboden is om met verlies te verkopen, maar niet in de landbouwsector. Dat kan aangepast worden. Men ging bekijken in hoeverre er marge was om daaraan tegemoet te komen.

Er is Europese regelgeving rond een inkomensstabilisatiefonds. Er is dus ergens wel een mogelijkheid om daar wat werk rond te doen. De keten heeft dat ook meegenomen in het overleg. Dat zal verder ook aan bod komen. We zijn nu in overleg om te bekijken hoe we dat moeten doen. Dat ligt vaak ook gevoelig in bepaalde sectoren. Moet men echt aan een solidariteitsfonds werken, waar in goede tijden iedereen een beetje aan afdraagt en waar men in slechte tijd gebruik van kan maken? Daar is nog niet zo'n breed draagvlak voor binnen de landbouwsector, maar wij zijn uiteraard bereid om samen met de keten te bekijken hoe we eventueel gevolg kunnen geven aan zo'n sectorfonds of hoe we daar verder aan kunnen werken.

Collega's, ik ben het eens met jullie analyse dat dit te weinig is en dat dit vooral op korte termijn soelaas biedt, hoewel ik denk dat het niet zal volstaan. We hebben bijvoorbeeld al gezien dat private opslag voor ons geen oplossing is. Als Europa met die maatregel uitpakt, weet ik niet of dat voor ons dé oplossing zal zijn. We kunnen praten over paraplu's opsteken, we kunnen zeggen dat Europa niet werkt, maar u weet dat wij in een eengemaakte markt zitten, en het is natuurlijk handig om te roepen dat we zelf iets moeten doen, maar u weet dat wij niet zomaar rechtstreeks in die markt kunnen ingrijpen, omdat we dan botsen op ongeoorloofde staatssteun, mededingingsrecht, allemaal contexten waarbinnen we moeten werken.

Daarom moeten we ook creatief durven te zijn en moeten we onze sectoren zelf weerbaar maken. We moeten hen ondersteunen om bijvoorbeeld nieuwe niches te zoeken, in te zetten op meerwaarde, extra producten, samenwerken, producentenorganisaties. Ik geloof daar heel sterk in. Dat is ook iets waar we vanuit Vlaanderen, los van de cashflow en de maatregelen die we daar op korte termijn rond nemen, absoluut op moeten inzetten. En uiteraard zullen we dit ook op Europees niveau verder op de voet volgen. Als op de komende landbouwraden blijkt dat de maatregelen die de Europese Commissie heeft voorgesteld, geen soelaas bieden, zal dit zeker opnieuw op de tafel komen. Dan hopen we dat een meerderheid van de lidstaten inziet dat er meer moet gebeuren en dat er meer nodig zal zijn dan wat nu op tafel ligt.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, bedankt voor uw antwoord, maar u zult begrijpen dat ik van u een meer strijdvaardig antwoord verwacht had. U zegt zelf dat dit absoluut onvoldoende is. U geeft een opsomming van de Europese en de Vlaamse maatregelen, allemaal zaken die al in het verslag van de commissievergadering van 2 september staan. We zijn het er, denk ik, allemaal over eens dat 13 miljoen euro peanuts is. Ook collega Vanderjeugd heeft aangetoond dat de schade en de kost in de sector tientallen miljoenen euro's hoger liggen.

Ik hoop dat niemand het mij kwalijk neemt, maar ik wil enkele cijfers naast elkaar leggen, weliswaar van twee verschillende dossiers, om te illustreren hoe Europa bereid is de landbouwsector te helpen, in tegenstelling tot andere sectoren. Er wordt 500 miljoen euro uitgetrokken voor de landbouwsector, voor de asielcrisis wordt 4 miljard euro uitgetrokken. Het gaat over 13 miljoen euro voor België en 7 miljoen euro voor Vlaanderen, terwijl minister Homans volgend jaar 84 miljoen euro gaat uittrekken voor Inburgering. Op federaal niveau wordt er volgend jaar 800 miljoen euro uitgetrokken voor Asiel. De totale kostprijs van Asiel zal 900 miljoen euro per jaar zijn. Wij spreken hier over 7 miljoen euro voor de landbouwsector. Dit om maar te zeggen dat 13 miljoen euro voor dit land peanuts is.

U hebt zelf al gezegd dat wij niet gebaat zijn bij private opslag. Er is ook sprake van snellere uitbetaling en voorschotten, maar als je een voorschot krijgt op je loon, krijg je op het einde van de maand niet meer. Dat is een maatregel om misschien tijdelijk een cashflow op te vangen, maar dat biedt geen enkel soelaas op lange termijn. Een promotiebudget, allemaal goed en wel, maar met 13 miljoen euro gaan we ook niet ver lopen.

Ik heb het zo'n beetje gehad met highlevelgroepen en dergelijke meer. Ik zit hier nu ongeveer tien jaar, en de voorzitter kan samen met mij getuigen dat we hier al heel wat gehad hebben: actieplannen, praatgroepen, highlevelgroepen. Ik geef het u op een blaadje dat daar niets van terecht komt.

Hoe jammer dat wij dat als partij ook vinden, er is inderdaad een Europees kader. Maar het zijn natuurlijk wel de lidstaten die dat Europese kader vormen en die inspraak hebben of zouden moeten hebben. Het is uw taak om niet alleen de zaken op te volgen, maar om ook effectief op tafel te kloppen en bondgenoten te zoeken om alsnog structurele maatregelen te implementeren waardoor de sector gered kan worden.

U moet proactief optreden en niet wachten tot de volgende Europese Landbouwwraad om te zien wie nu wel en wie nu niet in die highlevelgroep zal zitten. Want het begint al: ze weten nog niet wie er in komt. Er zal nog wat onderhandeld worden. De ene wel, de andere niet. Dat zal de zaken niet vooruithelpen.

Ik heb het al aangehaald bij mijn inleiding en ook de cijfers van Boeren op een Kruispunt bewijzen dat, terwijl we ons wat bezighouden met praatbarakken enzovoort, er iedere dag landbouwers failliet gaan. Ook jonge landbouwers, die nochtans gemotiveerd zijn om het bedrijf van hun vader of van om het even wie, verder te zetten maar die door het getalm en het geruzie binnen de Europese Unie hun droom in rook zien opgaan. Ook wat Vlaanderen betreft, zijn de maatregelen die u hebt opgesomd, dezelfde. Ik begrijp dat wel, zoals we al verschillende keren gehoord hebben, maar veel soelaas brengt dit allemaal niet mee.

Ik ga akkoord met u dat de warme sanering een kwestie is die Europees moet worden aangepakt. Er is de kwestie die door collega Joosen werd aangehaald wat betreft een level playing field. Er komt straks een vraag over eieren uit Oekraïne. We hebben in het verleden die vraag al gehad, maar ze komt terug. Dat is nu een typevoorbeeld van hoe de Europese Unie werkt. We moeten niet alleen spreken over een level playing field binnen de Europese Unie. Er worden handelsakkoorden afgesloten met grootmachten zoals China, de VS, Canada enzovoort. Ook daar moet dringend een tandje worden bijgestoken door de Europese Unie. Het is immers nu al zo dat je in de supermarkt allerlei producten kunt kopen. Ik heb het dan bijvoorbeeld over Argentijnse steaks of Canadese zalm die in totaal andere omstandigheden en volgens totaal andere veiligheidsvoorschriften op de markt worden gebracht, en niet volgens de verplichtingen waaraan wij moeten voldoen. Daar is er zeker nog veel werk aan de winkel.

Ik heb u ook niets horen zeggen over het volgende, en dat verbaast me eigenlijk een beetje. Iedereen erkent dat de Russische boycot het afgelopen jaar een enorme invloed heeft gehad op de crisis en dat de crisis alleen maar versterkt is door de Russische boycot. Ik heb vorige keer al gezegd dat ik op een ander forum daar wel het debat over wil aangaan. Het is de Europese Unie die dit ingesteld heeft, maar ze houdt geen rekening met de gevolgen van de Russische boycot. Ze zou toch in alle logica ermee akkoord moeten gaan dat de gevolgen van die boycot moeten worden opgevangen. Het is net de landbouwsector die het hardst wordt getroffen.

Ik begrijp het eigenlijk niet. U zegt dat er een meerderheid van de Europese lidstaten akkoord ging met het Commissievoorstel. Ik zou graag weten wie onze bondgenoten zijn en hoe het eigenlijk komt dat we er niet in slagen om een meerderheid te vormen binnen de lidstaten. Ik heb toch gemerkt op de betoging in Brussel dat er van diverse landen afgevaardigden waren. Ik kan me moeilijk voorstellen dat er landen zoals Ierland, Duitsland, Frankrijk en dergelijke akkoord gaan met het voorstel van de Europese Commissie. Daar had ik nog graag een antwoord op.

Wat betreft de warme sanering denk ik dat we ook hier moeten denken 'gouverner, c'est prévoir'. We kunnen daar misschien een werkgroep voor oprichten. Misschien moet daar toch over nagedacht worden en moet u dat de volgende keer op de Europese Landbouwrapad op tafel leggen. Ik zou aan u durven te vragen om deze kwestie reeds op de volgende Europese Landbouwrapad opnieuw op tafel te leggen.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

De heer Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister, dank voor uw antwoord. Ik besef ook wel dat u in uw eentje de arm van Europa niet kunt omwringen, maar het doet me goed dat u verder blijft zoeken naar bondgenoten om de strijd eerlijk aan te gaan.

Ik hoor u zeggen dat het budget dat wordt vrijgemaakt voor ons land, niet uit het Landbouwbudget komt. Een geluk dat het extra budget is. Het is dan ook gemakkelijk om de rekening te maken. U had gehoopt op 22 miljoen euro, het bedrag van de superheffing, maar dat hebben we dus niet gehaald. Ik vraag me af of het dan extra budget is, betaald met die superheffing?

Ik ga nog iets dieper in op die opslag en mijn opmerking dat we de opgeslagen producten eigenlijk pas mogen vrijgeven als er nieuwe markten zijn. Het is een deel van uw antwoord dat u op zoek gaat naar extra markten. In mijn laatste vraag stelde ik dat de idee om een minimumprijs in te stellen niet zomaar uit de lucht was komen vallen. Dat is weloverwogen. Het zint me dan ook dat dit niet zomaar bij woorden gebleven is, vandaar mijn vraag. Ik denk dat het aan federaal minister Peeters is om heel dringend tussen onze niveaus daar dieper op in te gaan en iets concreter te gaan werken rond het voorstel van een minimumprijs.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Mevrouw Sofie Joosen (N-VA): Minister, dank u wel voor het uitgebreide antwoord. Ik kan me vinden in uw conclusie dat de uitkomst van de Landbouwrapad een gemengd resultaat heeft gegeven. Het is te weinig. Europa reserveert een groot deel van haar totaalbudget voor de ondersteuning van de landbouwsector, maar toch slagen we er niet in om duurzame oplossingen uit te werken. Kunnen we verder op deze manier? Mogen we geen hoge verwachtingen hebben ten aanzien van die highlevelgroep om echt structureel te kijken naar onze landbouwsector? Die highlevelgroep moet aan de slag, maar wie daarin zal zitten, is blijkbaar ondertussen nog niet duidelijk. Als we spreken over dat snel

resultaat, is het zeker verontrustend dat daar nog geen zicht op is. Het uitblijven van structurele maatregelen zou volgens onze fractie echt onaanvaardbaar zijn.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Uiteraard zijn we niet blind voor de diepe crisis die de sector treft. We kennen ook de relativiteit van de maatregelen die op Europees vlak genomen zijn. Minister, anderzijds wil ik zeggen dat u in de gegeven omstandigheden niet onbelangrijke inspanningen gedaan hebt. Dat hebt u gedaan in Europa, en ik denk dan in de eerste plaats aan het creëren van een opening, samen met een paar bondgenoten, zodat er ook maatregelen kunnen worden genomen ten aanzien van de varkenssector. Anderzijds kun je in Vlaanderen toch ook wel een aantal resultaten neerzetten.

Minister, ik wil u vooral aanmoedigen om de komende maanden nog veel creativiteit aan de dag te leggen, zodat we vanuit een klein land binnen dat grote Europa toch wel een stimulans kunnen zijn om te zoeken naar creatieve oplossingen op de lange termijn en zo werk maken van die inkomensstabilisatie. Ik weet dat er veel meningen zijn over de manier waarop dat juist moet gebeuren. Daarover zal ik mij vandaag niet uitspreken. Het kan via een solidariteitsfonds, maar er zijn ook andere mogelijkheden. De Europese subsidies kunnen bijvoorbeeld groter zijn op ogenblikken van grote inkomensdaling en kleiner op het moment dat de inkomens beter zijn. Ik zeg het nu op een heel eenvoudige manier. Maar het is een oefening waar wij ons niet op twee, drie minuten kunnen van afmaken. Dit vergt onderzoeks- en denkwerk en uiteraard nog heel wat overleg.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Minister, ik kan diezelfde waardering opbrengen. Vandaag nog wijst in VILT een stuk over het inkomen van landbouwers in dezelfde richting. Ik ben het eens met de warme sanering en de productiebeperking en met afspraken en regulering van de markt en de noodzaak om Europees te werken. Ik weet ook dat de plek snel wordt ingenomen door de andere landen. Maar als er ten gronde niets verandert, wordt het een regelrecht drama. Het aantal landbouwers blijft snel dalen. De inkomenspositie blijft dramatisch slecht. Waarschijnlijk beseft de Europese Commissie zelf de ernst van de situatie onvoldoende. Zij komt enkel met noodoplossingen aan. Ik weet dat Vlaanderen alleen het niet kan redden en rooien. De situatie is ernstig. Ik ben even bekommerd over de situatie van de gangbare landbouw en de varkensboer als van de bio-boer. De sector moet leefbaar blijven in zijn diversiteit, ook in die sectoren.

Minister, ik dank u voor uw inspanning om de dingen structureel aan te pakken, maar als dat niet gebeurt, wordt dat voor veel landbouwers in de toekomst een dramatisch slot. Dat zou ik niet graag zien gebeuren.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik denk dat wij allemaal ongeveer dezelfde analyse maken. Er zijn maatregelen genomen, maar het is niet voldoende en we moeten het verder opvolgen.

Mijnheer Vanderjeugd, wat betreft de private opslag ben ik het met u eens. Wij hebben dat nog eens heel expliciet gevraagd. Op dit ogenblik zijn er nog technische werkgroepen om dat uit te werken. Als je de private opslag toepast, dan haal je dat uit de markt. Je neemt eventjes dat probleem weg, maar die producten komen dan opnieuw op de markt en dan heb je weer een prijsdaling. Wij vragen binnen Europa dat ze pas vervroegd mogen worden vrijgegeven als het voor export is. Dat was voor ons een van de voorwaarden, en dat wordt nu door de technische groep besproken. Wij zoeken daarvoor binnen de lidstaten bondgenoten.

Ik zal een overzicht bezorgen van de verschillende standpunten van de lidstaten. Ik zal ook een overzicht bezorgen van hoeveel welke lidstaat krijgt, op basis van de berekeningen in verband met die 420 miljoen euro. Er zijn inderdaad lidstaten die heel snel overstag zijn gegaan, toen ze zagen hoeveel ze kregen van die 420 miljoen euro. U noemt de lidstaat Frankrijk. Men heeft bekeken hoeveel zij hebben betaald binnen die superheffing, daar heeft men een percentage van genomen, en Frankrijk kreeg natuurlijk een gigantisch bedrag. Op dat moment zijn zij overstag gegaan voor het pakket zoals de Europese Commissie het op tafel had gelegd. Dat is de dynamiek van de Europese Landbouwrap. Er is altijd een spanningsveld tussen grotere en kleinere lidstaten. Wij moeten dat nu eenmaal vaststellen. Als je de volledige tabel bekijkt, komen wij daar niet slecht uit. Maar het zijn natuurlijk geen gigantische bedragen. Nederland krijgt een gigantisch bedrag omdat het een land is met heel veel zuivel- en melkproductie. Ik zal u de verdeling bezorgen. Op de Landbouwrap hebben wij een lijst gekregen. U kunt dat dan eens bekijken. Zo is die dynamiek verlopen.

Uiteraard moeten we werk maken van de structurele maatregelen. Ik ben het daar absoluut mee eens.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, het is duidelijk: alle collega's, vanuit welke visie dan ook, beseffen dat wat nu beslist werd, het voorstel en de uitwerking van de maatregelen, enkel een kortetermijndenken is. Het laatste deel van uw antwoord, minister, bewijst dat het om kortetermijnoplossingen gaat: als landen als Frankrijk en Nederland louter en alleen voor het geld kiezen, dan is dat maar een tijdelijke oplossing. Misschien zullen de boerenprotesten in die landen de komende maanden wat stilvallen. Maar op langere termijn brengt dit voor niemand een oplossing naderbij. Minister, ik daag u dus uit en moedig u ook aan om op Europees vlak continu op dezelfde nagel te blijven kloppen. U moet inderdaad bondgenoten zoeken. Anders, voorzitter, moet ik eindigen zoals de vorige keer en sta ik hier binnen een maand of zo opnieuw.

De voorzitter: De interpellatie is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de Stichting voor Duurzame Visserijontwikkeling – 2725 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, door de jaren heen werden in en buiten het parlement al vele vragen gesteld over het reilen en zeilen van de Stichting voor Duurzame Visserijontwikkeling (SDVO). Het laatste debat in de commissie Landbouw en Visserij kwam er naar aanleiding van de Europese conclusie dat er met name in het fameuze mosselproject Flanders Queen Mussel wel degelijk met overheidsmiddelen aan concurrentievervalsing en marktverstoring werd gedaan. U herhaalde toen in de commissie dat geen Vlaamse subsidies teruggevorderd dienden te worden aangezien die voor andere doeleinden werden gebruikt, en dus niet voor het gecontesteerde mosselproject. Andere overheids-subsidies worden echter wel teruggevorderd, en dat leidt nu naar verluidt tot het faillissement van de stichting. Voorzitter, mijn vraag dateert van 30 juni en dus van voor het reces, mijnheer Vanderjeugd. Personeelsleden werden intussen in vooropzeg geplaatst, als ik goed ben ingelicht. Volgens de pers werken de federale en de Vlaamse overheid inmiddels aan een nieuwe stichting voor duurzame visserij, met een meer wetenschappelijke basis.

Ik wil u daarover enkele vragen voorleggen. Op welke wijze is de Vlaamse overheid betrokken bij het faillissement? Zijn er bijvoorbeeld projecten die met Vlaamse steun lopen, maar niet meer uitgevoerd kunnen worden? Het faillissement is duidelijk een gevolg van verkeerde beslissingen. Weet u of stappen worden gezet om de verantwoordelijken voor dit verkeerde beleid aan te wijzen? Klopt het dat de Vlaamse overheid betrokken is bij de oprichting van een nieuwe stichting? Zo ja, graag wat meer informatie over de stand van zaken.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

De heer Francesco Vanderjeugd (Open Vld): We hebben het in de commissie al enkele keren gehad over de jammerlijke toestanden bij de SDVO. Het is jammer dat het zo is gelopen, want er is onterecht overheidssteun gebruikt. Een correcte afhandeling van de zaak is belangrijk. Er is ook een waardig alternatief nodig, steunend op lessen getrokken uit het verleden. Een ezel mag zich immers nooit twee keer aan dezelfde steen stoten. Ik heb dus enkele vragen. Welke lessen kunnen we uit de zaak trekken om gelijkaardige valkuilen in de toekomst te vermijden? Welke houding wordt ingenomen tegenover de personeelsleden die vandaag bij de SDVO in opzeg zijn geplaatst? Zullen ze een kans krijgen om bij voorrang bij de nieuwe stichting aan de slag te kunnen? In een vraag die ik op 4 maart stelde over het overleg tussen uzelf en onze staatssecretaris verantwoordelijk voor de Noordzee, de heer Bart Tommelein, over de nieuwe stichting, benadrukte ik de noodzaak van duidelijke afspraken. Beide niveaus hebben dezelfde belangen. Is daar al werk van gemaakt?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Over dit dossier worden in het Vlaams Parlement al sedert ongeveer tien jaar vragen gesteld. Iedereen die de zaak wat volgt, kent het dossier. Er is wel wat meer aan de hand, mijnheer Vandaele, dan het fout aanwenden van overheidsgeld. Het is hier niet de plaats om dat uit de doeken te doen; dat kan straks in de koffiekamer wel gebeuren. Iedereen kent de namen. De vraag van de heer Vandaele is terecht. Worden de schuldigen gestraft? Als ik het me goed herinner, heb ik hierover aan minister Kris Peeters nog een vraag gesteld. Ik meen me te herinneren dat in het bestuur van de stichting ook een vertegenwoordiger van de Vlaamse overheid zat. Klopt dit? En als dat klopt: wat heeft die persoon ondernomen tegen dat wanbeleid? Werd dat gerapporteerd?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Als voormalige vraagsteller heb ook ik een vraag: is het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) betrokken bij de wetenschappelijke ontwikkeling van eventuele nieuwe denksporen ter zake?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, afgaande op de uiteenzettingen is dit duidelijk een West-Vlaamse zaak. Het Departement Landbouw en Visserij heeft al vele jaren geen subsidie meer toegekend aan de SDVO. Er zijn dus geen projecten die onze steun kregen, maar niet meer kunnen worden uitgevoerd ten gevolge van de faling. De SDVO is een stichting waar de Vlaamse overheid niet bij betrokken is – noch in financieel opzicht, noch wat het toezicht betreft. Ik kan dus niet oordelen over de schuldvragen. De raad van bestuur is paritair samengesteld uit werkgevers en werknemers uit de visserijsector. Zij zullen de verantwoordelijkheden zelf moeten bekijken. Ter informatie: het is de federale minister bevoegd voor werk die de onterecht gebruikte overheidssteun terugvordert ten gevolge van de Europese beslissing over dit dossier.

Op uw vraag of het klopt of de Vlaamse overheid betrokken is bij de oprichting van een nieuwe stichting kan ik u zeggen dat er nog geen concrete initiatieven werden genomen. We hebben al een paar keer samengezeten met staatssecretaris Tommelein om na te gaan wat kan worden ondernomen. Op dat punt zitten we nog niet helemaal op dezelfde lijn. Sommigen zeggen dat we volledig op onderzoek moeten inzetten; wij denken dat het wat concreter, ten goede van de sector moet komen, want het zijn tenslotte middelen van de werknemers zelf. Dat moet nog worden uitgeklaard. We beschikken overigens al over heel wat onderzoek over de visserijsector. Dat is de stand van zaken, en dat krijgt een vervolg.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, ik begrijp waarom u voorzichtig antwoordt. Toch dacht ik dat de zaken al iets verder stonden dan wat ik uit uw antwoord afleid. Ik meende dat ook al af te leiden uit wat daarover enkele maanden geleden in de pers is verschenen. U zegt eigenlijk dat u al enkele keren met staatssecretaris Tommelein hebt gepraat, maar dat eigenlijk nog niets concreet op tafel ligt. Ik neem daar akte van.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de import van eieren uit Oekraïne – 2745 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

De heer Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, de heer Sintobin zorgde al voor een mooie inleiding over het Europese level playing field, waarvoor dank. De problematiek van de import van eieren uit Oekraïne heeft al vaak de gemoederen van de Belgische pluimveehouders beroerd. Meerdere keren had ik het hier al over geruchten over Oekraïense eieren die via Polen de EU zouden worden ingevoerd.

Elke keer dat ik daarover een schriftelijke vraag of een vraag om uitleg stelde, stelde u altijd dat het inderdaad louter en alleen om geruchten ging. Van het voorziene quotum van 1500 ton in eggshell-equivalent voor eierproducten en het quotum van 3000 ton voor eieren in schaal voor 2014 en 2015 bleek uit het antwoord dat ik op 4 maart jongstleden heb gekregen op mijn vraag om uitleg dat er welgeteld niets was gerealiseerd. U stelde toen immers ook dat de officiële cijfers duidelijk aantoonde dat er tot dan toe geen eieren of eierproducten uit Oekraïne in de EU waren ingevoerd. Ik citeer u: "Dit zijn echte cijfers die goed kunnen worden gecontroleerd. Alles wat de EU binnenkomt, wordt geregistreerd en streng gecontroleerd. Het gaat om heel uitgebreide systemen die de invoer zouden aantonen."

Volledigheidshalve herinneren we eraan dat de totale exportcapaciteit voor Oekraïne ingevolge het vrijhandelsakkoord dat Europa met dat land heeft afgesloten voor 2014 en 2015 beperkt is. In totaal gaat dat over 0,06 procent van de Europese productie. Dat is eigenlijk onvoldoende om een invloed te hebben op onze markten.

Inmiddels is er eind april een rapport verschenen getiteld 'EU Market Situation for Eggs'. Uit de tabel waarin de cijfers over de import van eieren naar de EU worden opgelijst, blijkt dat in 2014 163 ton en in de eerste twee maanden van 2015 81 ton eieren uit Oekraïne zijn ingevoerd. In de voorgaande jaren bedroeg dat nul ton. Nog opmerkelijk is dat het aandeel van Oekraïne in de import in 2014 1,2 procent

bedroeg, maar dat aandeel ondertussen is verdrievoudigd, namelijk tot 3,7 procent in de eerste twee maanden van 2015 alleen al. Het spreekt voor zich dat dergelijke cijfers niet meteen een geruststellend signaal zijn voor de pluimveehouderij. We hebben hier het Europese level playing field al aangehaald. Sommige leden van de EU doen inspanningen qua dierenwelzijn, huisvesting, systemen en noem maar op. Dan verwachten we toch met zijn allen dat overal, in elke lidstaat hetzelfde gebeurt. Het aantal ton dat zou worden ingevoerd, is op zich misschien nog niet zo gigantisch, maar het maakte me toch ongerust. Minister, ik vertrouwde op een stabiel antwoord, en u had telkens gesteld dat er geen import was geweest. Die geruchten blijken nu dan toch voor een stuk te kloppen.

Minister, gaat u akkoord met de cijfers uit dat rapport? Hoe kunnen die worden verklaard, rekening houdend met vorige berichten dat er geen eieren of eierproducten uit Oekraïne werden ingevoerd? Voldoen al die geïmporteerde eieren en producten ook aan de bepalingen en de normen van de EU? Waar en via welke weg zijn die eieren Europa binnengekomen? U sprak over systemen waardoor alles heel nauwlettend in de gaten werd gehouden. Dan zou dat eveneens gemakkelijk te traceren zijn. Wat is de verwachte import vanuit Oekraïne in 2015, gelet op die stijging die we de eerste twee maanden hebben gezien? Er is heel wat onrust. Ik weet het, er zijn heel zware lasten op uw schouders. Hoe zult u die onrust bij onze Vlaamse pluimveehouders over de oneerlijke concurrentie binnen diezelfde Europese Unie wegnemen? Heeft Oekraïne inmiddels al werk gemaakt van engagementen met betrekking tot het verbeteren van het dierenwelzijn in de pluimveehouderij? Dan gaat het met name om de normen die Europa ook oplegt.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Mevrouw Sofie Joosen (N-VA): Voorzitter, minister, geachte leden, ik wil niet specifiek ingaan op de eieren, maar wel op wat ik eerder, naar aanleiding van de interpellatie heb gezegd. Minister, in die commissievergadering van 2 december zei u dat u het level playing field Europees zou aankaarten. U gaf terecht aan dat dit level playing field cruciaal is om tot goede afspraken te komen. Nu, los van de economische invloed is het natuurlijk ook een belangrijke ethische kwestie: het is essentieel dat de EU eist dat alles wat binnenkomt aan dezelfde voorwaarden zou voldoen, en dan hebben we het over de arbeidsomstandigheden, het dierenwelzijn, de veiligheidsvoorschriften. Het is immers natuurlijk uit den boze dat we op die vlakken zouden achteruitgaan. Hebt u dat kunnen aankaarten en is er ter zake enige vooruitgang geboekt?

De heer Jos De Meyer (CD&V): Ik sluit me volledig aan bij het laatste betoog. Ik denk dat dit bijzonder belangrijk is.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vanderjeugd, u vraagt hoe het komt dat die cijfers verschillen. Het lijkt me goed om erop te wijzen dat we ons op dat vlak natuurlijk baseren op de handelsstatistieken zoals die beschikbaar zijn op het moment dat die cijfers worden opgevraagd. Elke lidstaat registreert via zijn nationale bank de invoer en uitvoer van handelswaren. Lidstaten zijn verplicht om dat te rapporteren aan de Europese Commissie, via Eurostat. Er is sprake van een verschil tussen de snelheid waarmee die rapportage gebeurt en de snelheid waarmee dat dan wordt verwerkt in de databanken. Dat zorgt er dus voor dat die statistieken uiteraard soms worden aangepast en niet altijd de meest actuele zijn. Dat zijn echter wel de cijfers waarop wij ons moeten baseren. Dat is ook niet een teken dat de invoer of uitvoer zonder controle kan gebeuren. Het is de centrale beschikbaarheid van alle gegevens die worden samengevoegd, die vertraging vertoont.

De Europese Commissie geeft ook maandelijks een overzicht van de meest actuele handelscijfers waarover ze beschikt, via het beheerscomité, het Committee for the

Common Organisation of the Agricultural Markets. Dit rapport wordt na het beheerscomité ook overgemaakt aan Vlaanderen en de middenveldorganisaties.

Op basis van de huidige Eurostat-gegevens werd in november en december 2014 36 ton eiproduct ingevoerd vanuit Oekraïne naar Denemarken. In de periode januari-mei 2015 werd 120 ton eiproduct ingevoerd vanuit Oekraïne naar Denemarken en het Verenigd Koninkrijk.

Ik ben uiteraard op de hoogte van de bezorgdheid. Ik ben er vaak over aangesproken. De sector wordt maandelijks geïnformeerd over de laatste handelsgegevens. Dat gebeurt via een debriefing van het Europese beheerscomité waar de marktsituatie wordt besproken. Voor alle duidelijkheid: dat gebeurt met onze diensten. Tijdens de debriefing is er ook de mogelijkheid om bezorgdheden uit te wisselen. Specifieke vragen worden meegenomen. Op die manier probeer ik de sector maximaal te informeren, te luisteren naar de bezorgdheden en te kijken hoe we daaraan kunnen tegemoetkomen.

De huidige import van eiproducten uit Oekraïne is dus beperkt. De import van eiproducten in de Europese Unie is sowieso zeer beperkt. Dat is altijd zo geweest. De Europese handelsbalans heeft al jaren een positief resultaat.

We moeten dus waakzaam zijn voor de wijzigingen die zich voordoen, met uiteraard aandacht voor een eerlijke concurrentiepositie, want daar draait het natuurlijk om. Op basis van de huidige gegevens moeten we geen paniek zaaien. We blijven de situatie goed opvolgen. De absolute impact van de huidige import van eiproducten uit Oekraïne is dus niet zo groot.

Binnen het handelsakkoord dat de Europese Unie met Oekraïne heeft afgesloten, werd aan Oekraïne een overgangperiode verleend om zich te kunnen aanpassen aan de Europese dierenwelzijnsregelgeving.

De opvolging van deze afspraken gebeurt door de Europese Commissie. De Europese Commissie heeft heden nog geen verslag uitgebracht van de stand van zaken. We hebben zelf aan de FOD Buitenlandse Zaken gevraagd om de Europese Commissie te bevragen over de stand van zaken van die uitvoering.

Tijdens ons betoog in de vergadering van de Landbouwraprad hebben we heel nadrukkelijk het level playing field naar voren gebracht. We hebben een gesprek gevoerd met de commissaris zelf, waarin we het heel uitdrukkelijk hebben aangehaald. Het werd ook beaamd door de commissaris. Het wordt trouwens ook meegenomen in die highlevelgroep en is ook iets dat in het buitenlands beleid, dus met de externe contacten handelsbeleid van de Europese Commissie, wordt meegenomen. Het blijft een bezorgdheid. Door de landbouwcrisis zoekt iedereen creatief binnen de eigen lidstaat wat hij of zij kan doen. Ook daar merken we dat het level playing field onder druk komt te staan, dat men probeert de kantjes ervanaf te lopen en toch wat steun geeft in bepaalde sectoren waardoor dat level playing field weleens helemaal verloren dreigt te gaan in Europa. Dan zijn we eigenlijk weg en heeft het nog weinig zin om over een eengemaakte markt te spreken.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

De heer Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Ik denk dat de discussie inderdaad niet moet gaan over hoe actueel de cijfers zijn waarover u beschikt. Ik kan volgen in die vertraging van de cijfers. Het stelt mij ook gerust dat u ze voor een stuk erkent en zegt dat we geen paniek moeten zaaien. Dat is absoluut niet de bedoeling van mijn vraag om uitleg.

Het stelt mij voor een stuk gerust dat u het verder opvolgt en aandringt op een stand van zaken over de manier waarop Oekraïne omgaat met de normen vanuit

Europa. Ik denk dat er op zich geen probleem is met een import, maar dat er wel een probleem is met het niet naleven van normen die hier in Vlaanderen wel worden toegepast en die de pluimveesector ook heel wat geld kosten. We spreken dan over oneerlijke concurrentie. We moeten dat in het achterhoofd houden en opvolgen wat de stand van zaken is. Als er daarover meer nieuws is vanuit dat verslag, kan deze commissie – of diegenen die geïnteresseerd zijn in dit onderwerp – daarover misschien wat meer info krijgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jelle Engelbosch aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het overkappen van kersenplantages – 2749 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

De heer Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, de kersenteelt staat bekend als een bijzonder kwetsbare teelt. Gemiddeld om de drie jaar mislukt de oogst. Er zijn twee heel goede jaren en dan is het derde jaar heel vaak altijd slecht. De oorzaken zijn velerlei: nachtvorst, hagel, regen. Ook als er vogels in uw plantage landen, is het voor dat jaar vaak gedaan met de opbrengst.

Om u te beschermen tegen deze factoren, is het bouwen van een overkapping tegenwoordig wel in trek. Ondertussen is 15 procent van de professionele kersenteelt in Haspengouw overkapt. De kostprijs daarvan schommelt tussen de 30.000 en 60.000 euro per hectare. Zodra zo'n overkapping er is, is het risico op oogstverlies zo goed als nihil en kan de opbrengst tot 8000 kilo per hectare toenemen.

Indien we de kersenteelt oogstzekerder willen maken, kunnen we de meeste winst behalen met die overkappingen. Minister, ik moet u niet vertellen dat Haspengouwse kersen gegeerd zijn op de internationale markt. We hebben een geweldig klimaat, waardoor de kersen rustig kunnen rijpen en we internationaal mogen zeggen dat we de beste kersenteelt van minstens Europa hebben. *(Opmerkingen. Gelach)*

We zijn bescheiden, maar dat is nu echt geen sector waarvoor moeilijk een afzetmarkt te vinden is.

Minister, kan er voor de overkapping vandaag nog VLIF-steun (Vlaams Landbouwinvesteringsfonds) worden aangevraagd? Hoe hoog is die steun? Over welk percentage spreken we dan? Dat was mij namelijk niet helemaal duidelijk.

Als we ondersteuning zouden kunnen geven zodat groepsaankopen mogelijk zijn, zou dat een stuk efficiënter en goedkoper kunnen. Hebt u er weet van dat er eventueel diensten beschikbaar zijn bij de proefcentra die dat zouden kunnen coördineren? Of ziet u op dat vlak eventueel een rol weggelegd voor de fruitveilingen om daarin ondersteuning te bieden?

Het Proefcentrum voor Fruitteelt (pcfruit) in Sint-Truiden heeft een project lopen in verband met de overkapping van zoete kersen. Hebt u ondertussen meer informatie over in welke fase dat onderzoek zit? Zijn er reeds resultaten gekend? Zijn er eventueel conclusies te trekken?

Vandaag is een overkapping vergunningsplichtig. Valt het te overwegen om tot een meldingsplicht te komen in plaats van een vergunningsplicht?

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

De heer Herman De Croo (Open Vld): Ik vind het een goede vraag. Ik ben een beetje een ervaringsdeskundige in deze materie.

Het gaat over laagstamkerselaars, want ik zie geen overkapping mogelijk over hoogstamkerselaars. Het is juist dat een aantal zaken de kersenteelt bedreigen. Je kunt de teelt tegen vogels beschermen met de fameuze kanonnen, maar dat stoort de burenen nogal. Het is ook zo dat de verzekeringspremies heel zwaar zijn. Je moet de kosten van de infrastructuur afwegen tegen de kosten van de verzekering.

Onze fractie heeft vorige legislatuur een motie ingediend voor een mogelijke aanwending van kredieten. Minister, u bent bevoegd voor het Landbouwrampenfonds. Zijn er mogelijkheden om gelden te affecteren? Als je de ramp voorkomt, moet je ze natuurlijk ook niet betalen. Hebt u overleg met de verzekeringssector?

Het is een heel mooi maar ook heel broos product. Het is bijzonder frustrerend dat men op enkele uren tijd de inspanningen van maanden of jaren kan zien verloren gaan.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, vanuit het landbouwbeleid ondersteun ik inderdaad het overkappen van kersenplantages via het VLIF. Daarnaast wordt er ook ondersteuning geboden via de Europese Gemeenschappelijke Marktordening (GMO) voor groeten en fruit, waarbij gedurende vijf jaar een afschrijving van 30.000 euro per jaar in rekening kan worden gebracht en met een maximum van 50 procent. Deze maatregel is beschikbaar voor telers die lid zijn van een producentenorganisatie die deze actie ook opgenomen heeft in haar operationele programma.

Een overkapping via een groepsaankoop behoort ook tot de mogelijkheden.

Beide zijn wel niet combineerbaar. Een teler moet dus, afhankelijk van zijn individuele situatie, een keuze maken tussen beide steunmaatregelen.

Voor wat betreft de diensten via de proefcentra wil ik hier ook zeker vermelden dat via de GMO-regeling ook het onderzoek op het pcfruit rond overkappingen bij zoete kers wordt ondersteund. Dat onderzoek gaat de invloed na van overkappingen op onder andere de vruchtmaat en de vruchtkwaliteit van verschillende rassen. Er worden bijvoorbeeld metingen uitgevoerd om de lichtverliezen van de folie te bepalen en er wordt onderzocht of hagelnetten en folie kunnen worden gecombineerd.

Op kennisvlak test het pcfruit reeds sedert 2007 de waarde van verschillende constructiesystemen van kersenoverkappingen. Momenteel zijn er vier proefopstellingen actief: een Duits systeem, een Nederlands systeem, een Oostenrijks systeem en een eigen alternatief systeem.

Het proefcentrum heeft gedetailleerde info ter beschikking over de constructies, de investerings- en arbeidskosten, de financiële bruto-opbrengsten. De conclusies zijn dat overkapte teelt meer oogstzekerheid geeft; overkapte teelt levert doorgaans dikkere, hardere kersen met een hoger suikergehalte en een betere smaak; overkapte teelt is meer arbeidsintensief, zowel voor als na de pluk van de kersen; een goede plaatsing en verankering van de overkapping is vereist.

Daarnaast zijn er meerdere technische aanbevelingen: de nokhoogte moet minimaal 4 meter zijn, de verluchting is belangrijk in verband met temperatuur, de folie mag men niet langer dan nodig gesloten laten om de invloed van het lichtverlies te beperken, irrigatie is noodzakelijk, spuiten tegen rotten is noodzakelijk enzovoort. Er wordt dus heel wat op ingezet.

Mijnheer De Croo, het is natuurlijk de bedoeling om te voorkomen. Daarom is er ook VLIF-steun en andere steunmechanismen om te voorkomen dat er zich een ramp zou voordoen. Uiteraard is er het Landbouwrampenfonds. We zijn daarvoor bevoegd. Op dit moment werken we uit hoe we dit het beste vorm geven.

Collega Engelbosch vroeg ook naar de meldingsplicht. U weet dat we bezig zijn met een vereenvoudigingsbesluit om een aantal vergunningen af te schaffen. Ik zal laten onderzoeken of dit eventueel tot de mogelijkheden behoort. Ik zal de suggestie dus meenemen.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

De heer Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Heb ik goed begrepen dat men om de steun te krijgen van het EU-fonds, lid moet zijn van een producentenorganisatie? Iemand die geen lid is, krijgt die steun niet? Men krijgt dan dus enkel VLIF-steun maar niet die andere steun.

Ik ben ook zeer tevreden dat u mijn suggestie tot vereenvoudiging wilt overwegen en zult onderzoeken in het overleg. Ik heb er een schriftelijke vraag over gesteld. U hebt me toen geantwoord dat 98 procent van de vergunningsaanvragen voor een overkapping werd goedgekeurd. Ik denk dus dat er zich geen problemen stellen, maar dat het een enorme administratieve vereenvoudiging voor de fruitsector zou zijn. Ik reken erop dat een melding in de toekomst zal volstaan.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

De heer Herman De Croo (Open Vld): Minister, het is evident dat in die sector een proactief optreden van de regering positief is. Misschien komt er ook iets positiefs uit het Landbouwrampenfonds en de kredieten die zouden kunnen worden vrijgemaakt.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Ter aanvulling. Onze collega verwees terecht naar een vorige legislatuur. We hebben er toen meerdere gesprekken over gehad. We hebben er ook met een aantal mensen uit Canada, waar een vertegenwoordiging van onze commissie geweest is, een aantal gesprekken over gehad. Ik geef het maar mee, minister, want misschien vind u hier of daar in de verslagen wat inspiratie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over mestuitvoer naar het Waalse Gewest en Noord-Frankrijk – 2798 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

De heer Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, dit is een vraag met een geurtje. In het boek over 125 jaar Boerenbond staat: "geen mest in de grond, is geen voedsel op uw bord", het is dus ook een belangrijke vraag.

Vlaamse landbouwers die ook gronden in Wallonië hebben, wachten al enige tijd op een officiële regeling voor het opbrengen van bedrijfseigen mest op bedrijfs-eigen percelen, ook aan de andere kant van de gewestgrens. In de praktijk wordt het vaak gedoogd, maar toch is er nood aan een officiële regeling voor deze materie. Met ons buurland Nederland is er wel al een regeling getroffen, en die loopt vandaag.

In de beleidsnota stelt u een regeling met Wallonië in het vooruitzicht. In antwoord op een schriftelijke vraag die ik u stelde, blijkt dat hierover op ministerieel niveau nog geen overleg werd gepleegd. U stelde dat u eerder keek naar de administratie, die een voorbereidend overleg zou houden in maart-april. Afhankelijk van de voortgang van die besprekingen zou het ontwerpprotocol kunnen worden opgesteld dat ter ondertekening zou kunnen worden voorgelegd en waarbij ook de inwerkingtreding bepaald zou kunnen worden.

Ik meen dat er heel wat voordelen verbonden zijn aan een legaal kader in deze materie. Het zou een goede zaak zijn voor de boeren die nu al gronden hebben in het Waalse Gewest. Het maakt ook de aankoop van landbouwgronden in het Waalse Gewest, die goedkoper zijn dan in Vlaanderen, attractiever. Het vermindert bovendien de problematiek van het mestoverschot in Vlaanderen.

U erkent ook dat een Frans-Vlaams grensprotocol nuttig zou zijn. Het overleg blijkt echter al heel wat jaren vast te zitten. Het werd in 2004 opgestart, maar het heeft nog geen concrete resultaten opgeleverd.

Wat is de stand van zaken in het overleg op administratief niveau tussen Vlaanderen en het Waalse Gewest om te komen tot een regeling? Wat zijn de belangrijkste struikelblokken? Tegen wanneer wilt u tot de ondertekening van een protocol komen? Waarom slepen de onderhandelingen met de Franse overheden zo lang aan? Is er licht op het einde van de tunnel? Zult u op korte termijn initiatieven nemen om het overleg te reanimeren om tot een snelle, maar vooral een goede regeling te komen die het voor onze landbouwers werkbaarder zou maken?

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

De heer Bart Dochy (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, ik heb de schamele eer ervaringsdeskundige te zijn in dit dossier.

Ik ben blij, mijnheer Vanderjeugd, dat deze vraag op de agenda wordt geplaatst. Maar ik weet ook dat veel voorgangers van de minister als minister van Leefmilieu of van Landbouw, zowel in de Vlaamse Regering als in de Federale Regering, bijzondere inspanningen hebben geleverd in dit dossier sinds de jaren 90. Ik herinner me in het jaar 1994 de oprichting van een coöperatie die erin slaagde om op een gecontroleerde manier ruwe varkensmest naar Wallonië te brengen. Dat initiatief is stopgezet omdat het de bedoeling was om de mest op termijn te hygiëniseren, maar de installatie daarvoor is er nooit gekomen.

Er is een essentieel verschil tussen de problematiek ten aanzien van Wallonië en die ten aanzien van Frankrijk. In Frankrijk zitten we met de Europese richtlijnen in het kader van veterinaire aspecten.

Ook in de jaren 90 werd de vzw Grensboeren opgericht, mijnheer Vanderjeugd. Ik stond samen met de heer Bart Naeyaert en de heer Jean de Bethune aan de wieg ervan. Het opzet van de vzw was om met de Franse overheid te kunnen spreken, om de problematiek op de agenda te kunnen zetten en om ook de juridische procedures die dienaangaande gevoerd zijn, te solidariseren onder de landbouwers. Ik heb de negatieve ervaring gehad om naar de prefectuur van Rijsel te mogen gaan om er de zaak te bepleiten. Een belangrijke vrees van de landbouwers daar die ertoe geleid heeft dat er nooit een oplossing gekomen is en die waarschijnlijk ook vandaag nog bestaat, is dat Vlaamse landbouwers wel eens gronden zouden kunnen opkopen in Frankrijk. Er is inderdaad een groot verschil in prijs, en dat houdt de landbouworganisaties tegen om mee te werken aan een oplossing. Het blijft een probleem.

We hebben het ook eens mogen aankaarten op een studiedag van de Euro-métropole, maar uiteindelijk is er vandaag geen structurele, definitieve oplossing. In

de grensregio Zuid-West-Vlaanderen weet men – want dat is ook het geval voor de problematiek van de grenscriminaliteit – dat het heel moeilijk is om met Frankrijk een akkoord te sluiten wanneer het voordeel niet exclusief bij de Fransen ligt.

Dit is een dossier dat ook in dat licht kan worden geïnterpreteerd, maar ik wens de minister natuurlijk heel veel succes in het overleg. Er zijn al dikke dossiers voorhanden. Ik kan ze overmaken. Ook de toenmalige gouverneur van West-Vlaanderen, Paul Breyne, heeft zich daar heel hard voor ingespannen. Maar we mogen de hoop niet opgeven. Misschien moeten we inderdaad het dossier nog eens bovenhalen om een definitieve regeling te bereiken.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

De heer Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, ik heb daarover reeds in oktober 2014 een schriftelijke vraag gesteld. In uw antwoord stelde u toen dat er binnen afzienbare tijd een grensprotocol zou worden geratificeerd of afgesproken met uw Waalse collega. Nadien heeft ook de heer Vanderjeugd een zelfde vraag gesteld. Er is een overleg geweest, maar er is nog steeds niets concreet. Wat is de stand van zaken? Hoe gaan we aan een oplossing geraken? Het moet eindelijk toch wel eens lukken, dat er een uitkomst komt voor dit dossier.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, er zijn inderdaad al gesprekken geweest. Zoals dat gaat, wordt dat eerst technisch voorbereid door de diensten. Zij zitten samen, dat is gebeurd. Er was een constructief overleg in april 2015. Het klopt dat de sfeer goed zit. Tijdens dat overleg werden de mogelijkheden bekeken voor een grensboerregeling, zoals dat heet. Het gaat om transport van eigen geproduceerde mest van het ene gewest naar het andere.

Op basis van het overleg wordt op dit moment gewerkt aan een nota, die zal worden overgemaakt. Op basis daarvan moeten we bekijken of er nog knelpunten zijn en hoe we inderdaad een protocol kunnen maken. We zijn niet negatief gestemd, maar het is zeker nog niet allemaal in kunnen en kruiken.

Iets anders is Frankrijk. De uitvoer naar andere lidstaten is op Europees niveau geregeld. Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen gehygiëniseerde meststoffen, zijnde gedroogde dikke fracties, en niet-gehygiëniseerde of ruwe meststoffen. Voor de uitvoer van gehygiëniseerde mestproducten is geen invoer-toestemming nodig. De producten moeten wel voldoen aan de productnormeringen.

Voor de uitvoer van ruwe dierlijke mest is wel een invoer-toestemming nodig van het land van bestemming. In Frankrijk is dat een bevoegdheid van de regionale departementen. Momenteel worden enkel toestemmingen verleend voor de invoer van onbehandelde pluimveemest en paardenmest, maar niet voor andere ruwe mestsoorten. De Fransen vinden dat daaraan te veel gezondheidsrisico's verbonden zijn.

Het afspreken van een grensboerregeling zou een oplossing kunnen bieden voor onze boeren. Ik heb mijn diensten dan ook de opdracht gegeven om een analyse te maken van de huidige situatie en de redenen voor de weigering. Op basis daarvan zullen we zien of verdere stappen opportuun zijn.

We werken eraan, collega's. U zegt terecht dat het een heel oud dossier is. We nemen het ter harte en hopen dat we een oplossing kunnen vinden.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

De heer Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Ja, het is dus nog afwachten wat het overleg zal brengen. Er is nog niet veel concreet nieuws. Ik kijk uit naar

meer nieuws, zoals veel landbouwers uit mijn provincie. En we moeten het dossier inderdaad ook van onder het stof halen bij de Franse overheden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sabine Vermeulen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het bepalen van visquota – 2806 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Mevrouw Sabine Vermeulen (N-VA): Minister, uit de aanbevelingen van de International Council for the Exploration of the Sea (ICES), een wetenschappelijk instituut dat de Europese Commissie adviseert over de visserijquota, blijkt dat er meer tarbot en tong uit de Noordzee worden gehaald dan houdbaar is. Aangezien de visbestanden in de zee niet onuitputtelijk zijn, worden er elk jaar opnieuw total allowable catches (TAC's) vastgelegd. Daarmee wordt aangegeven hoeveel elk land van een bepaalde soort vis mag vangen.

De ICES geeft aanbevelingen op basis van wetenschappelijke data, maar uiteindelijk beslissen politici in december over de quota. De ministers van Visserij van de Europese lidstaten overschrijden al elk jaar de wetenschappelijk voorgestelde quota.

Minister, zijn er naast de Europese ICES ook Vlaamse instanties die adviseren over de wetenschappelijke quota? En komt het wetenschappelijke advies van deze Vlaamse instanties overeen met de aanbevelingen van de ICES?

Ik verwijs naar een commentaar van het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) op de nieuwe ICES-adviezen, waarin zij stellen dat een aantal soorten vis door overbevissing erg onder druk staan. Ik citeer: "De populaties kunnen door overbevissing wel zodanig krimpen dat ze er niet meer van herstellen. De ministers van Visserij van de Europese lidstaten overschrijden al elk jaar de voorgestelde quota omdat ze hun vissers tevreden willen houden. Maar dat brengt hen slechts op korte termijn iets op." Volgt u, minister, de stelling van het VLIZ dat de wetenschappelijke quota strikter gevolgd moeten worden bij het vaststellen van de politieke quota?

Met welke stakeholders uit de sector hebt u overleg om tot een standpuntbepaling te komen inzake de politieke quotabepaling voor de Vlaamse visserij? Als minister van Visserij hebt u waarschijnlijk toch een grote stem in het Belgische visserijoverleg. Welk voorstel draagt u over aan de Belgische delegatie in de Europese Visserijraad inzake de bepaling van de quota?

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

De heer Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Uw vragen zijn zeer terecht, mevrouw Vermeulen. Het rationele beheer van onze visbestanden is een noodzakelijke voorwaarde om de toekomst van onze visserij veilig te stellen. Als Vlaanderen zijn we een goede leerling van de klas. We maken er werk van, onder meer met een instrument als de discard atlas. Voor ons als regio is het niet evident, als kleine garnaal in een grotere context, om overbevissing te voorkomen. Aangezien we zelf het goede voorbeeld geven, hebben we wel recht van spreken op internationaal niveau, om te vragen om de koe bij de horens te vatten, omdat het anders moet, ook voor landen binnen de Europese Unie, die zich nog niet houden aan de regelgeving voor duurzaam vissen.

Minister, onderneemt u stappen op het Europese niveau om de vinger aan de pols te houden inzake de inspanningen van andere EU-lidstaten voor de inventarisatie en het rationeel beheer van de visbestanden? Wilt u er bij de EU op aandringen die problematiek ter sprake te brengen in de onderhandelingen en contacten, ook met niet-Europese landen? Het probleem kan alleen worden opgelost als we het wereldwijd aanpakken. Met onze kennis, knowhow en goodwill kunnen we zeker het voorbeeld geven en aan de alarmbel trekken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Er worden inderdaad adviezen verleend. Die worden opgemaakt door ICES. Het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO), dat ook wetenschappelijk onderzoek doet naar deze materie, stelt geen afzonderlijk advies op. Er worden wel gegevens verzameld en Vlaamse experts zijn uiteraard ook betrokken in het hele proces van de evaluatie.

Voor de meeste Europese visbestanden worden vangstbeperkingen vastgelegd onder de vorm van TAC's, die altijd op de beruchte visserijraden in december worden vastgelegd. De Europese Visserijraad herziet die jaarlijks. Hierbij beroept de EU zich op visserijadviezen die worden ingewonnen bij adviesorganen zoals de ICES en het Scientific Technical and Economical Committee for Fisheries (STECF). Binnen het laatstgenoemde orgaan brengt de EU zelf onafhankelijke visserij-experts samen, die alles bijzonder kritisch bekijken.

Vervolgens worden de TAC's volgens een verdeelsleutel opgedeeld in de quota, de nationale delen van de TAC-taarten. Daarop kunnen EU-landen nog onderling quota uitwisselen. De verdeling door de lidstaten van de nationale quota wordt aan de lidstaten zelf overgelaten, maar moet transparant en objectief zijn. Iedereen die betrokken is bij dit proces erkent dat de wetenschappelijke adviesvorming niet in een 'alles of niets'-harnas kan worden geplaatst. Men baseert zich daarop en bouwt er verder op.

De ICES heeft de afgelopen jaren nieuwe methodes ontwikkeld zodat er een kwantitatief advies kon worden gegeven op basis van alle informatie. Door dit systeem van wetenschappelijke adviesvorming is er voor de politiek een heel beperkte marge voor onderhandeling. Voorafgaand aan de onderhandelingen in de Europese ministerraad, en indien nodig ook tijdens de ministerraad zelf, wordt er een grondig overleg gepleegd met de wetenschappers en de sector.

De wetenschappelijke quota bestaan niet echt. Er is een evolutie van het visbestand en de visserijsterfte op het biologische en ecologische niveau. De Europese Commissie vertrekt vanuit deze adviezen, maar gaat op basis daarvan en op basis van andere info voorstellen formuleren. Ze beoordeelt ook de economische effecten, zoals duurzaamheid. Het is de Visserijraad zelf die de TAC en quota vaststelt, en ook de technische maatregelen.

Ik ga er niet mee akkoord dat het ICES-advies nauwer moet worden opgevolgd. Er zijn verschillende adviezen, en die worden goed onderbouwd. Toen er in 2014 is afgeweken van het ICES-advies voor tong in de westelijke wateren, was dit gekoppeld aan maatregelen die de bestanden ten goede komen door de selectiviteit te bevorderen.

Zo heb ik vanaf 1 april 2015 een technische maatregel in de westelijke wateren ingevoerd waarbij voor de netkuil van het boomkornet een netstuk van minstens 3 meter met maaswijdtes van minstens 120 millimeter aanwezig moet zijn. Deze maatregel brengt een extra selectiviteit met zich – de kleinste worden niet gevangen –, waarbij 40 procent van de ondermaatse tong ontsnapt in vergelijking met andere visserijtechnieken. Het is dus veel duurzamer. De visser verliest gemiddeld ook 16 procent marktbaar tong per trek.

De onderhandelingen van de decemberraad worden telkens goed voorbereid. We worden uiteraard bijgestaan door wetenschappers van het ILVO en sectorvertegenwoordigers. Op de raad voeren we onderhandelingen en proberen we de verschillende pijlers van duurzaamheid mee in overweging te nemen.

Het quotabeheer valt onder het subsidiariteitsprincipe. Elke lidstaat kan dit dus zelf invullen naar eigen inzichten. We hebben ervoor gekozen om de kosten voor productierechten in de visserij tot een minimum te beperken. Verhandelbare productierechten vertegenwoordigen vrij vlug een groot bedrag en kunnen leiden tot een concentratie van deze rechten, al dan niet in buitenlandse handen. Daarom is de verhandelbaarheid van de visquota, maar ook van de vangstmogelijkheden verboden en kozen wij voor een collectief systeem.

Dit collectief beheer wordt bottom-up geadviseerd. Daarom is in de schoot van de producentenorganisatie een quotacommissie opgericht, waarin alle vlootsegmenten zijn vertegenwoordigd. Maandelijks wordt er een advies geformuleerd over het quotabeheer, zodat men tot een perfecte spreiding op jaarbasis kan komen. Bedoeling daarbij is om in de mate van het mogelijke een maximale flexibiliteit te garanderen, zonder dat zwaar moet worden geïnvesteerd in quota- of visserij-inspanningsrechten.

Ik sta open om te luisteren naar sector en experts indien er aanbevelingen zijn voor de duurzaamheid van de sector. We moeten opkomen voor de visbestanden, maar ook voor een leefbare visserij en de toestroom van jonge mensen in de visserij. Een ommekeer zie ik niet zitten aangezien dit systeem voor onze visserij met heel wat verspreide visgronden en toenemend aantal vistechnieken haar waarde heeft bewezen en voor stabiliteit zorgt in de sector.

Mijnheer Vanderjeugd, u legt er de nadruk op dat er controle moet zijn. Dat is een Europese taak. We kunnen onmogelijk in Vlaanderen zelf controles uitvoeren op andere lidstaten op wat ze al dan niet naleven inzake de quota. We dringen daarop aan en Europa doet dat ook, maar zelf een instantie oprichten die controles uitvoert, behoort niet tot onze taak en zou ook moeilijk uitvoerbaar zijn.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Mevrouw Sabine Vermeulen (N-VA): In de Vlaamse visserijsector hebben we met het visserijconvenant ervaren dat milieu en economie zeer goed kunnen samenwerken. Met de quotabepaling liggen de doelstellingen uit elkaar. We worden gewaar dat de milieubewegingen eerder pleiten voor het volgen van wetenschappelijke quota en dat de rederscentrale zegt dat de wetenschappelijke adviezen beter moeten worden geïnterpreteerd vooraleer ermee naar de pers te gaan. Er is nog werk aan de winkel om beide te verzoenen.

U gaat er niet mee akkoord om het advies van de ICES nauwer te volgen. Ik leid daaruit af dat u niet akkoord gaat met wat de experts van het VLIZ zeggen. Ze pleiten er ook voor om de wetenschappelijke quota nauwer te volgen. Het baart me wel een beetje zorgen dat die experts niet worden geloofd.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

De heer Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Ik heb niet gevraagd om een nieuwe instantie of dergelijke op te richten om controles uit te voeren. Ik vraag enkel om op Europees niveau te wijzen op onze good practices en te vragen dat er vanuit Europa voldoende aandacht aan wordt besteed.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Vermeulen, er is waarschijnlijk een misverstand, maar er zijn geen wetenschappelijke quota. De wetenschap formuleert een advies. Op basis daarvan worden quota vastgelegd. Echte wetenschappelijke quota die vaststaand op tafel liggen, zijn er niet. Ik denk dat dit aanleiding geeft tot verwarring.

Mevrouw Sabine Vermeulen (N-VA): De adviezen die de experts leveren, worden wetenschappelijke quota genoemd. Die zijn gebaseerd op wetenschappelijke data. Dus ook het VLIZ formuleert aanbevelingen die niet worden gevolgd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sabine Vermeulen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de controle op en het handhavingsplan fokkerijreglementering voor honden – 2832 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Mevrouw Sabine Vermeulen (N-VA): Minister, de professionele hondenrassector staat onder zware druk om de gezondheid en het welzijn van de aangeboden pups en de ouderdieren te verbeteren. De genetische diversiteit binnen bepaalde hondenrassen is ernstig bedreigd.

Om erfelijke aandoeningen en inteelt in de hondenfokkerij te kunnen voorkomen, is het noodzakelijk om naast het dierenwelzijn ook de fokkerij te reglementeren. Het toepassingsgebied van de fokkerijreglementering werd hiervoor uitgebreid in 2013. Met het ministerieel besluit van 3 maart 2015 tot uitvoering van het Fokkerijbesluit van 19 maart 2010 met betrekking tot de fokkerij van honden, wilt u de strijd aangaan met het fokken van zieke honden.

Het Fokkerijbesluit noch het ministerieel besluit dat eerstgenoemde in werking zet, bevatten expliciete bepalingen op toezicht en handhaving. Hoe kan het departement Landbouw en Visserij een goede toepassing van beide besluiten garanderen? Bent u van mening dat administratieve controle volstaat, dan wel dient aangevuld met controlevaststellingen ter plaatse? Diergezondheid, dierenwelzijn en rasfok zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden binnen de problematiek van erfelijke aandoeningen bij honden. Rapporteert het departement Landbouw bij onregelmatigheden steeds aan de bevoegde instanties, namelijk Dierenwelzijn of het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)? Volgt uw dienst overtreders dan ook zelf nog verder op via nieuwe controles of handhavingsmaatregelen? In welke mate werd of wordt het controle en handhavingsluik van de fokkerijreglementering voor honden besproken met de bevoegde instanties inzake diergezondheid en dierenwelzijn?

De heer Jos De Meyer (CD&V): Minister, in welke mate is het handhavingsluik een opdracht van de stamboekverenigingen en -organisaties?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Alles wat betreft handhaving en controle staat in het decreet zelf. Omdat het al in het moederdecreet staat, staat het niet in het besluit. Dat is logisch.

De reglementering op het vlak van het dierenwelzijn richt zich op individuele fokkers en individuele handelaren. Daar is minister Weyts voor bevoegd, ook voor de erkenningsvoorwaarden van hondenfokkerijen en voor de verhandeling

van honden. De erkenningen van professionele hondenfokkers of van handelaars worden vanuit Dierenwelzijn toegekend en gecontroleerd.

De fokkerijreglementering richt zich niet tot de individuele hondenfokkers, maar tot de organisaties waarin de fokkers zich verenigen. In tegenstelling tot mijn collega bevoegd voor het dierenwelzijn, reik ik geen erkenningen uit aan individuele hokkenfokkers maar enkel aan verenigingen van fokkers.

Dit fundamentele verschil uit zich ook op het controle- en handhavingsvlak. Daar waar in het kader van het dierenwelzijn plaatscontroles bij fokkers of handelaars uitgevoerd worden om de naleving van de wetgeving te handhaven, zijn plaatscontroles in de burelen of bij de secretariaten van de vzw's in het kader van het fokkerijbeleid minder noodzakelijk. Mijn diensten kunnen via administratieve controles en via administratief nazicht van de jaarlijkse rapporteringen toezicht houden op de werking van de organisatie. Dit sluit niet uit dat in bepaalde gevallen, bijvoorbeeld wanneer blijkt dat tijdens de administratieve controle iets opgemerkt wordt dat niet correct is, men ter plaatse kan gaan. Dat gebeurt ook.

Als er tijdens de controles zaken worden opgemerkt die niet kloppen met andere wetgeving – betreffende dierenwelzijn en -gezondheid – worden deze inderdaad overgemaakt aan de bevoegde instanties. Dat spreekt voor zich. Er is overlegd tussen de verschillende diensten. Ze zullen dat aan elkaar overmaken. Dat is ook omgekeerd het geval, als men controles doet op het vlak van dierengezondheid en er zijn zaken die niet in orde zijn voor de vereniging, dan wordt dat gemeld. Zo werken wij.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Mevrouw Sabine Vermeulen (N-VA): Minister, de basis voor de controle en handhaving is dus het fokkerijbesluit, namelijk de artikelen 43 tot 63 voor de sanctionering. Dat is de administratieve controle van de verenigingen. Er staat nergens in dat er controle ter plaatse kan gebeuren, maar dat gebeurt dus blijkbaar wel. Dat staat niet in het Landbouwdecreet.

Hoe zit het met de vrije fokkers? Zij moeten ook voldoen aan het ministerieel besluit, want het geldt zowel voor stamboekhonden als voor andere. Vrije fokkers zijn niet aangesloten bij een vereniging. Hoe kunnen zij dan voldoen aan het ministerieel besluit?

De heer Jos De Meyer (CD&V): De aanleiding voor mijn aanvullend vraagje waren de fokkerijverenigingen zelf. Hebben zij ook een controle- en handhavingsoverdracht?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Vermeulen, wij erkennen de hondenfokkerijverenigingen. Op dit moment is er nog geen enkele erkend. In de controle die wordt uitgevoerd, zit vervat dat wij ook plaatscontroles doen. De individuele vallen niet onder onze bevoegdheid, want die hebben we niet erkend. Als ze erkend worden, kunnen we ze ook gaan controleren.

Voorzitter, ik zal uw vraag laten onderzoeken. Of de fokkerijverenigingen zelf een plicht hebben tot controle van hun leden weet ik niet. Ik denk van niet, ik laat het checken.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Ik weet het niet, want anders zou ik het niet vragen. In sommige fokkerijverenigingen, niet van honden maar van andere dieren, is dat wel het geval. Bedankt om dit te laten onderzoeken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over schaalvergroting in land- en tuinbouw
– 2837 (2014-2015)**

Voorzitter: mevrouw Sabine Vermeulen

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Vorig jaar verscheen bij de afdeling Monitoring en Studie van het beleidsdomein Landbouw en Visserij een interessant rapport van Anne Vuylsteke, Dirk Bergen en Els Demuyneck over schaalgrootte en schaalvergroting in de Vlaamse land- en tuinbouw. Deze studie is nog steeds zeer actueel. Ik geef enkele elementen eruit.

In algemene zin kan men over de laatste twintig jaar spreken van een gemiddelde schaalvergroting van om en bij de 4 procent per jaar. Over die periode is het aantal bedrijven meer dan gehalveerd en is de gemiddelde oppervlakte per bedrijf meer dan verdubbeld. Bij de gespecialiseerde dierhoudende bedrijven ligt het tempo van de schaalvergroting de laatste jaren nog iets hoger.

Schaalvergroting kan in de Vlaamse land- en tuinbouw, aldus de studie, niet los worden gezien van specialisatie en intensivering. Deze processen versterken elkaar over en weer. De analyse van de voor schaalvergroting drijvende en remmende krachten en van de effecten vanuit het overheidsbeleid geeft aan dat het proces zeer complex is. Dat heeft uiteraard ook te maken met het inkomen.

Bedrijfsleiders kunnen reageren op een daling van de verkoopprijs door meer eenheden van hetzelfde product te produceren om hun inkomen veilig te stellen, dus door de schaal te verhogen waarop geproduceerd wordt. Maar er kan ook getracht worden om de kostprijs te drukken en zo de marge en het inkomen te behouden. Vaak is er sprake van een combinatie van beide.

Typisch voor de landbouwsector is het feit dat de vraag naar de meeste producten – vooral voeding – onelastisch is door de vrijwel stabiele consumptie. Prijzen kunnen daardoor bij geringe veranderingen van het aanbod al sterk variëren, wat we recent nog meemaakten.

In Nederland heeft men daar een hele discussie over, ook over de megastallen. Vanuit Nederland waaide de discussie over naar Vlaanderen. Ook de Vlaamse provincies hebben interesse voor het onderwerp, omdat zij wensen te weten of zij hun houding moeten veranderen in het kader van het vergunningenbeleid. Uit het verzamelde cijfermateriaal blijkt dat – wanneer de Nederlandse normen gehanteerd worden – de problematiek van de megastallen zich in Vlaanderen niet acuut voordoet en daarom niet meer aandacht behoeft dan nodig.

Ik kan lezing van de studie aan iedereen aanraden, het is zeer interessant, het zijn een honderdtal bladzijden. Na lezing rezen volgende vragen. Een belangrijke vraag is uiteraard waar het fenomeen schaalvergroting toe leidt. Hoe lang zal of kan deze trend nog aanhouden? Wanneer vlakt hij af of worden de grenzen van deze ontwikkeling bereikt? Hoeveel bedrijven blijven er dan nog over in elk van de grote productierichtingen? En vinden we dat dan een normale of gewenste ontwikkeling of moeten we kijken of beleidsmatige bijsturing noodzakelijk is?

Deze vragen zijn niet zomaar eenvoudig te beantwoorden. Om daarin verder te geraken, moet – afhankelijk van de beschikbare data – het fenomeen dieper uitgespit worden per sector of op bedrijfsniveau. Daarnaast lijkt een brede discussie over deze problematiek zeer wenselijk, in elk geval binnen de landbouwsector maar allicht ook met de maatschappij.

Het is in dit kader ook van belang om aan te geven dat er naast schaalvergroting uiteraard nog andere strategieën zijn die land- en tuinbouwers kunnen hanteren om voldoende inkomen te genereren of om de marge veilig te stellen. Het opnemen van verbredingsactiviteiten of de keuze voor een andere productiewijze of de productie van een nicheproduct zijn slechts enkele voorbeelden. Tot zover de belangrijkste ideeën uit de studie.

Collega's, na lezing en herlezing van sommige elementen heb ik zelf een aantal beschouwingen die ik zou willen formuleren, alvorens mijn vragen aan de minister te stellen. Eerst en vooral valt het mij op dat de studie heel veel vragen stelt en niet zo veel antwoorden geeft. Vragen stellen is soms gemakkelijker dan antwoorden geven. Als we bovendien kijken naar landbouw in Europa en mondiaal, weten we dat de land- en tuinbouwsector in Vlaanderen eigenlijk nog steeds kleinschalig is. Maar Vlaanderen is wel sterk verstedelijkt en is uiteraard niet te vergelijken met buurlanden als Frankrijk, Duitsland en Engeland, laat staan met landen als Canada, de Verenigde Staten of Nieuw-Zeeland. Groeien zal gemakkelijker zijn in de landen die ik net noemde, en zal bij ons sneller op zijn grenzen botsen.

Als we alle hoop stellen op nichemarkten en hoeveeverkoop, wil ik toch nog even meegeven dat onze consumenten vandaag 90 procent van hun voedingsproducten in supermarkten kopen. Schaalvergroting of kleinschaligheid alleen zijn dus absoluut geen waarborg voor een toekomstige duurzame land- en tuinbouw. We moeten in Vlaanderen, gezien zijn heel specifieke kenmerken, een eigen derde weg zoeken.

We kunnen niet blind zijn voor schaalvoordelen. De vraag is alleen of schaalvoordelen noodzakelijkerwijs op de individuele bedrijven gerealiseerd worden. Kunnen die ook gerealiseerd worden in samenwerkingsverbanden? Die bestaan weliswaar reeds in coöperatieven, maar moet daar niet nog meer nadruk op gelegd worden, zoals ook op diversificatie en innovatie?

Minister, u hebt uiteraard kennis genomen van deze studie. Wordt er opvolging aan gegeven? Zo ja, op welke wijze? Voor mij zou het interessant zijn, mocht de administratie ook antwoord geven op haar eigen vragen – sta mij toe om het zo even te formuleren. In de studie stelt men een reeks vragen, onder andere "of er moet gekeken worden of beleidsmatige bijsturing noodzakelijk is". Hoe antwoordt u op die vragen van uw administratie?

Tegenover schaalvergroting stelt men als alternatief verbredingsactiviteiten, andere productiewijzen en productie van een nicheproduct. Vlaanderen telt ongeveer 25.000 land- en tuinbouwbedrijven. Verbreding, andere productiewijzen of productie van nicheproducten zorgen voor een aanvullend inkomen op enkele honderden of hooguit een paar duizend bedrijven. Dat is dus zeker geen oplossing voor alle bedrijven. Welke pistes ziet u voor de verdere structurele evolutie van de land- en tuinbouwsector?

Collega's, ik heb deze vraag bewust behouden, los van de huidige crisis. Mocht de crisis in de land- en tuinbouwsector zich niet voordoen, dan zou deze discussie toch een nuttig gesprek waard zijn. We lossen dat niet op met één vraag en één antwoord. Ik zal het straks in de regeling van de werkzaamheden ook even hebben over een mogelijk werkbezoek aan Nederland, waar men met die problematiek geconfronteerd wordt. Dat zou voor ons allen inspirerend kunnen zijn.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Ik sluit me graag aan bij de bekommernissen die collega De Meyer vandaag uit. Hij verwacht wel veel van de minister: ze moet sterker en krachtiger zijn en slimmer dan Madame Soleil, wat niet eenvoudig zal

zijn. Tegelijk raakt hij wel een cruciaal kernpunt aan in de discussie over de landbouw van de toekomst.

Ik kan ook een reeks overwegingen maken, maar we kennen elkaars mening min of meer. Ik deel trouwens veel van uw bekommernissen, mijnheer De Meyer, onder meer over het evenwicht tussen de gangbare landbouw en alternatieve modellen. We moeten wellicht geen heil verwachten van één alternatief.

U verwijst naar een werkbezoek in Nederland. Ik zou het een fantastisch werkpunt vinden om in de werkzaamheden van deze commissie in dit werkjaar daar nog wat diepere aandacht aan te besteden, bijvoorbeeld door eens met een aantal sectororganisaties of zelfs met buitenlandse experts, via hoorzittingen of een ander model, van gedachten te wisselen. Het is ook uit de vragen vandaag opnieuw gebleken dat je een aantal kleine problemen wel met tijdelijke oplossingen de baas kunt, maar dat je een aantal grondige problemen ook grondig van antwoord moet dienen. Misschien kunnen we daar ook inspiratie, ideeën en voorstellen uit halen van experts uit binnen- en buitenland. Het is een invitatie om het debat vandaag niet uitputtend te voeren, maar om het in de loop van dit werkjaar eens mee te nemen naar nog grondiger verwerking. Ik pleit daar echt voor, ten bate van de landbouw, welk type landbouw dat ook is.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

De heer Jelle Engelbosch (N-VA): Ik ben blij dat collega De Meyer deze vele vragen stelt. De vraag waar we naartoe willen en kunnen gaan met de landbouwsector, is inderdaad meerdere debatten waard.

We moeten dat taboeloos durven doen. Schaalvergroting: hoe zien we dat, kan dat? Er zijn heel veel partijen die altijd zeggen: laat ons maar stoppen met schaalvergroting of meer teelten, de grond is al schaars in Vlaanderen. Dan kom je weer bij de milieuproblematiek. We moeten zeker het debat durven voeren. Maar daarvoor is het zeer belangrijk dat wij de huidige werking van de markt in de landbouwsector in vraag durven stellen. We zien dat de veesector al tien jaar met verlies draait. Vooraleer we het debat van schaalvergroting voeren, moeten we misschien eerst eens het debat voeren over hoe we die markt weer economisch rendabel kunnen maken. Het heeft immers geen zin om een schaalvergroting te doen in de huidige omstandigheden waarin de markt werkt.

Wij staan zeer zeker open om het debat te voeren. Voor ons zijn er ook geen taboes. Het enige taboe dat we hebben, is dat door de schaalvergroting de milieudruk zou vergroten. Voor ons is het essentieel dat de milieudruk op termijn niet vergroot wordt doordat schaalvergroting mogelijk gemaakt wordt.

Ik wil nog even verwijzen naar het debat van daarstraks, dat ik louter op de veesector betrek. Daarstraks waren er partijen aan het pleiten voor een warme sanering. We moeten zien dat we geen pervers effect krijgen door vandaag financiële ondersteuning voor een warme sanering te geven en binnen een aantal jaren ondersteuning te geven voor de uitbreiding van de sector en schaalvergroting. We moeten toch enorm opletten hoe we dat debat benaderen. We moeten dat verhaal langs alle kanten bekijken en zonder taboes het gesprek aangaan. Er zijn toch een aantal essentiële vragen die we ook vandaag moeten durven stellen: hoe zit het met onze landbouwsector en waar willen we naartoe gaan? Dat verhaal moet zeker worden meegenomen in dat debat.

Ik ben heel blij met de vraagstelling en met het genuanceerde verhaal dat u brengt dat het geen evidentie is en we moeten kijken wat en hoe. U had het ook over verbredingsactiviteiten. Die zijn zeker nuttig en nodig, maar dat zal niet dé oplossing zijn voor de landbouwsector. Zeer graag om daar de komende jaren de nodige debatten over te voeren.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

De heer Herman De Croo (Open Vld): Ik vind het een boeiend onderwerp, en het verdient om veel dieper en veel ruimer te gaan. Ik denk dat zowel de heer De Meyer als de heer Engelbosch en de minister daarmee akkoord gaan. Ik verwacht geen exhaustief antwoord vandaag. Het is een enorm probleem.

We moeten verschillende constanten voor ogen houden. Ten eerste blijft de landbouwoppervlakte beperkt. Het zal draaien rond 600.000 tot 700.000 hectare. Dat zal niet meer verruimen, integendeel, dat zal inkrimpen, weze het door 'vernatuuring', weze het door industrialisering, weze het door wegen, door kanalen, havenuitbreiding of gelijk wat. We hebben een beperkt aantal bebouwbare hectaren grond.

Ten tweede, of men dat nu wenst of niet, het aantal beroepspersonen die dat gaan bewerken, krimpt. U hebt daar goede cijfers over gegeven. Het aantal landbouwwitbaters daalt, de uitbatingen groeien in oppervlakte. Er komen een aantal fenomenen bij, waar de erosie een rol begint te spelen, waar het ruimtelijkeorderingsgebeuren een rol begint te spelen, waar de toegangswegen een rol beginnen te spelen, waar de omvang van de gebouwen een rol begint te spelen, waar de natuur van de uitbating fors verandert. Je hebt een aantal seizoenspachters, je hebt uitbaters die geen landbouwers als dusdanig meer zijn maar bedrijven. De 'vervennootschapping' van de landbouw komt steeds meer in het vizier. Door de omvang, de kosten, de investeringen en de afschrijvingen ziet men niet meer de individuele landbouwer van de tijd van Mansholt naar voren komen, maar grote maatschappijen. Quid met pacht, quid met stabiliteit, quid met een aantal andere beschouwingen die zich stellen?

Er is nog een andere belangrijke factor: een groot deel van de begroting van de Europese Unie is nog steeds recyclebaar in de landbouwproblematiek, ruim bekeken.

Ik wil een suggestie doen aan de voorzitter van de commissie, aan de minister en aan de commissie zelf. Het vraagt een echt ruim debat. Wat u voorstelt om in Nederland of elders te gaan kijken, vind ik positief. Het is goed dat u die vraag nu stelt, maar je kunt daar uren over bezig zijn en dingen proberen te detecteren, met inspraak van degenen die inspraak verdienen en met al wat je wilt als voorbeeld. Het is een uitzonderlijk groot probleem dat zich aandient. Hoe onderhouden wij het landelijk gedeelte van Vlaanderen? Hoe laten we dat renderen? Hoe maken wij dat binoom tussen uitbaters en gronden? Ik vind het een boeiend onderwerp, maar het is te groot om hier alleen maar het voorwerp uit te maken van enkele bemerkingsen ter gelegenheid van een goede vraag. Wel dank om het onderwerp te hebben aangesneden.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

De heer Bart Dochy (CD&V): Natuurlijk sluit ik me graag aan bij het feit dat dit een zeer belangrijke problematiek is die zeker een debat waard is. We moeten opletten dat we de dingen niet door elkaar halen. Schaalvergroting is geen synoniem voor een stijging van de milieudruk. Er werd me gisteren een dossier voorgelegd waar men door een schaalvergroting erin slaagde om bijkomende investeringen te doen, aan de oorspronkelijke productiecapaciteit, waardoor de totaal druk op het milieu, de totale stikstofuitstoot voor dat bedrijf na de uitbreiding daalt. Eigenlijk heb je een schaalvergroting die gepaard gaat met een daling van de milieudruk. Daardoor werd die investering mogelijk.

Natuurlijk is het belangrijk om investeringen te kunnen doen op het vlak van kostprijzdaling. Daar zitten we ook in het verhaal van de intensivering. Vandaag werd me nog een grafiek getoond waar men aangeeft dat door de stijging van

het productiegetal bij varkens, dus het aantal biggen per jaar, waarbij de laatste jaren een stijging van 0,5 eenheden per jaar werd waargenomen, men ongeveer de voederopbrengst gelijk kon houden, net door die stijging. Het was nodig om die stijging in productie te hebben, intensivering dus, om de kostprijs als zodanig beter te gaan verdelen over een groter aantal biggen, waardoor de opbrengst gelijk bleef. Dat is nog een ander debat.

Natuurlijk mogen we ook niet vergeten dat we in onze huidige maatschappelijke context ook met externe factoren zitten. Druk op de grond is er niet alleen intern vanuit de sector maar we zitten ook met andere aanspraakmakers op de grond. Dan noem ik natuurlijk milieu en natuur, maar ook de belangrijke problematiek van de verpaarding, waar er grond weggaat uit de landbouwsector en in gebruik wordt genomen door niet-landbouwers en voor andere zaken wordt gebruikt.

Het is een zeer veel omvattend en zeer interessant debat. We kunnen daarover op een goede manier van gedachten wisselen. De heer De Meyer plaatst dit hier terecht op de agenda.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, wij zijn hier een bijzonder interessant debat gestart naar aanleiding van de vraag van de heer De Meyer. Daarom ook heb ik die studie door mijn diensten laten uitvoeren. Op basis van die inzichten wil ik komen tot een debat en zien waar we in Vlaanderen naartoe gaan. Het klopt dat er veel vragen in staan en niet altijd antwoorden. De studie verschaft ons ook wel inzicht in de structuur van de belangrijkste land- en tuinbouwsectoren en in het tempo waarin de bedrijven de neiging hebben om te groeien. Dat is ook een verdienste op basis waarvan je het debat kunt starten. Er wordt heel veel verteld, er wordt heel veel filosofisch gesproken over de landbouwsector, maar het is goed dat het op basis van objectieve gegevens gebeurt.

Bij de krachten die groei stimuleren, horen de ontwikkelingen in vraag en aanbod. De landbouwer is prijsnemer. Dalende prijzen werken dus schaalvergroting in de hand omdat men op die manier het inkomen probeert te handhaven. Dat wordt er trouwens ook in gepompt in de landbouwscholen: door schaalvergroting kun je je inkomen handhaven. Schaalvergroting is ook het gevolg van nieuwe technische mogelijkheden en technologische ontwikkelingen. Als je het met evenveel mankracht op die manier aankunt, ben je geneigd om het zo te doen. De druk naar schaalvergroting is ook voelbaar vanuit de keten, zowel vanuit de toeleverende bedrijven als de dienstverlenende bedrijven en afnemers. Wat houdt schaalvergroting tegen? De beschikbaarheid van kapitaal, arbeid, grond en managementcapaciteiten. Er is ook een maatschappelijke druk om bedrijven niet te laten groeien, vooral voor dierhouderijen en glastuinbouw.

De discussie over de toekomstige ontwikkelingen van de landbouw moet op drie niveaus worden gevoerd. Eerst en vooral binnen het bedrijf zelf. Vanuit de overheid kunnen we niet een bepaald bedrijfsmodel opleggen en betuttelend optreden door te zeggen welk bedrijfsmodel de ondernemer moet hanteren. We doen dat niet in andere economische sectoren, waarom zouden we dat wel bij landbouw doen? Elke ondernemer moet zelf beslissen welke strategie het meest geschikt is voor het eigen bedrijf. Door specialisatie wordt het bedrijf wat kwetsbaarder voor prijsschokken, en elke subsector moet daarover nadenken. Tegelijkertijd moet het ook een aandachtspunt zijn voor de bij de land- en tuinbouw horende toeleveranciers, dienstverleners en afnemers. Ook zij zullen zich tijdig moeten bezinnen hoe ze zich het best organiseren om daaraan tegemoet te komen. Ten slotte is er natuurlijk de omgeving: hoe gaan omwonenden om met grotere bedrijven en wat is de milieudruk? Met al deze aspecten moet rekening worden gehouden. Dat gebeurt bij alle bedrijven, niet alleen bij land- en tuinbouwbedrijven.

Het is duidelijk dat schaalvergroting niet de enige manier is om het inkomen te waarborgen als de marges dalen. Alternatieve strategieën zijn verbreding of differentiatie, alternatieve productiewijzen of productie van nicheproducten. Iedere ondernemer moet zelf bekijken wat voor hem het meest haalbaar is binnen de op het bedrijf aanwezige interesses, capaciteiten en mogelijkheden. Uiteraard is een nicheproduct of biologische productie of korte keten goed, maar het is niet voor iedereen een oplossing. Als elk landbouwbedrijf korte keten aanbiedt, is de toegevoegde waarde weg en kan het niet werken. De aardappel kan maar één keer verkocht worden, de melk kan maar één keer rechtstreeks bij de boer gekocht worden. Dat zal zeker het inkomen van de boeren niet op een bepaald peil brengen. Dat is goed als je je daardoor kunt onderscheiden, maar niet als iedereen opnieuw hetzelfde gaat doen. We moeten dus streven naar differentiatie. Uiteraard zijn er combinaties van strategieën mogelijk.

Het is ook belangrijk om goed met cijfers te kunnen omgaan. Voldoende financieel en bedrijfseconomisch inzicht is cruciaal. Dat is gisteren nog eens zeer duidelijk aan bod gekomen. Het Departement Landbouw en Visserij stelt regelmatig informatie ter beschikking.

Bij grotere bedrijven denken we vlug aan een hogere kapitaalsbehoefte en groeit de nood om het eigen private vermogen beter te beschermen. Land- en tuinbouwers kunnen zich hier beter tegen wapenen door een vennootschap op te richten. Het is niet omdat men een vennootschap opricht, dat men geen familiaal landbouwbedrijf is. Dat wordt vaak zo voorgesteld.

Wegens de geschetste ontwikkelingen kunnen land- en tuinbouwers in de toekomst meer behoefte hebben aan het afdekken van prijsrisico's. Er zijn veel mogelijkheden: verzekeringen, termijnmarkten, contracten, integratie, verbeteren van de onderhandelingspositie via bundeling van het aanbod. Dan hebben we het opnieuw over producentenorganisaties, brancheorganisaties of coöperaties.

Dit zijn formules waarvan ik er nu al een aantal actief en financieel ondersteun. Dat is hier al een paar keer aan bod gekomen. We moeten dit debat zeker aangaan. Dat behoort ook tot de structurele discussies die we moeten voeren over de marktsituatie die zich vandaag voordoet. We spreken met de organisaties zelf, met het ruime veld, om te zien hoe we een en ander verder kunnen aanpakken. Uiteraard is elk debat op dat vlak welkom. Het zal een genuanceerd verhaal zijn. Het zou fout zijn om vanuit de overheid een bepaald bedrijfsmodel op te dringen en die allemaal op dezelfde manier te ontwikkelen. Ik geloof niet dat dit een oplossing voor de sector kan zijn. Ik geloof ook in een mate van vrijheid van ondernemen, die we aan elke ondernemer toewensen. Op die manier kunnen we hun een mooie toekomst geven. Waar we kunnen, moet de overheid ondersteuning bieden met bedrijfsadvies, een bedrijfsadviesstelsel (KRATOS), producentenorganisaties, enzovoort – wat wij uiteraard doen.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Vooreerst wil ik opmerken dat de studie er tenminste voor zorgt dat ze het maatschappelijke debat en het debat in de land- en tuinbouwsector zelf stimuleert. Ze zorgt er zelfs voor dat daarover in het Vlaams Parlement wordt gesproken en dat alle fracties van oordeel zijn dat dit gesprek in de komende maanden en jaren moet worden voortgezet.

Minister, uit uw antwoord onthoud ik vooral dat we niet kiezen voor één bedrijfsmodel. U respecteert de vrijheid van ondernemen, en dat is een genuanceerd verhaal. Ik laat het daarbij, want we moeten niet proberen om het gesprek hier in een paar minuten af te handelen. In de komende periode zullen we het debat voortzetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.